



Izhaja vsako sredo ob 6 zjutraj. — Cena 38 Din za celo leto.
— Za inozemstvo 60 Din. — Posamezna številka 1 Din. —
V inseratnem delu vsaka drobna vrstica ali nje prostor 10 Din.

GLASILO J. R. Z.

Spisi in dopisi se pošiljajo Uredništvu Domoljuba,
naročnina, reklamacije in inserati pa Upravištvu
Domoljuba, Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Vse krogljice v prvo skrinjico!

Najhujši sovražnik.

Kakor gobe po dežju, tako rastejo po razpisu volitev razne stranke in strančice. Ena je bolj strupena proti nam kakor druga. Naše ljudstvo bo te gobe-enodnevnice 8. februarja pometlo v smeti. O tem ni nobenega dvoma več in tega se naši volivci danes prav dobro zavedajo. Umirajoča stranka samostojnežev bo vzela za vedno slovo in Radičev agent Prepeluh ne bo premotil našega ljudstva, da bi hotelo pod Hrvate, četudi se mu laska z besedo republika. Da Žerjavove stranke pošten Slovenec ne bo volil, o tem ni treba izgubljeni besede. Toda prav iz te samozavesti, da nas razne strančice ne bodo zmagale, lahko zraste nova nevarnost. Bati se je, da začne kdo misliti: Saj bomo tako ali tako zmagali, kaj bi hodil na volišče. Vsakemu takemu kličejo: »Glejte, da ne bo vaše zanašanje na gotovost zmage naš najhujši sovražnik!«

Tudi en glas odločuje.

»En glas več ali manj, saj je drugih zadosti,« tako bi znal govoriti kak pre-malo zaveden volivec. Za take odlašalce dva zgleda iz letošnjega leta. Z enim glasom večine so zmagali pri občinskih volitvah v Št. Jerneju nasprotniki, ker so naši ostali v velikanskem številu doma. Prav tako je pri letošnjih občinskih volitvah en glas odločil v Mirni peči, da so naši dobili večino. Kdo bo torej še rekel, da je vse-eno in da je drugih dovolj? Z enim glasom lahko Žerjav propade ali z enim glasom zmagaja.

Kako je bilo leta 1923?

18. marca 1923 je volilo na Kranj-škem 72.000 volivcev. Od teh je dobila naša stranka 48.000 glasov. Voliti je imelo 97.000 volivcev, torej jih je ostalo doma 25.000, ki so se zanašali, da SLS vseeno zmagaja. In kako malo je manjkalo, pa bi poleg Pucelja prišla v narodno skupščino še dva nasprotnika. Samo par sto glasov

naj bi še dobila Žerjav in komunist, pa bi tudi ta dva bila izvoljena v našo škodo in v sramoto tistim, ki so ostali doma. Kdo bi bil kriv? Tisti odlašalci, ki bi se ne potrudili na volišče. Pripomnimo, da je na Štajerskem ostalo doma celo 34.000 volivcev in so bili tako tudi res izvoljeni trije nasprotniki.

Kdo bi hotel pomagati Žerjavu do mandata?

Pri zadnjih volitvah je torej Žerjav propadel. Sedaj je sam v tisti vladi, ki vodi volitve. Vse bodo poskusili, da si sedanji ministri pribore tudi poslanski sedež in slovenski demokratje bodo vse storili, da bi dobil tudi Žerjav prostorček med poslanci iz Slovenije. Ne boste videli liberalnega zagrizenca, ki bi 8. februarja ne šel na volišče. Ali mu naj še kdo izmed naših pomaga z malomarnostjo do zmage? In to sedaj, ko nas centralizem, ki sta ga Pucelj in on uvedla, vsak dan bolj tepe? Pomnite in ne pozabite, kdor ostane doma, pomaga Žerjavu do izvolitve in do mandata. Tak se naj potem ne pritožuje, če ga žulijo davki, ki jih je uvedel pri nas centralizem.

Vse ovire premagati!

8. februarja, v najhujši zimi, bodo volitve. Vlada je vedela, kdaj bodo iz oddaljenih krajev naši možje najtežje prišli na volišče. Toda že danes mora biti trden sklep vsakega našega somišljenika: Ne sneg, ne mraz, ne slaba pot, prav nobena stvar ne sme ta dan ovirati, da ne bi prišel zadnji naš volivec na volišče. Mislite že danes, kako premagati vse ovire.

Na Nemškem in Angleškem.

Morebiti bi se kdo izgovarjal: »Vedno volitve, bolje pa le ni.« Res je, da kljub volitvam 18. marca 1923 centralizem, ki je vir vsega hudega, še ni padel. Toda izgovor sam ne drži. Mož ne odneha od dobre stvari, če je treba še tolikrat kaj ponoviti in če boj traja še tako dolgo. Kdor vztraja in vztrži, tudi zmagaja, kdor omaga, je te-

pen. Drevo, ki ga sekaš, ne pade na prvi mah, če ne odnehaš, pa gotovo. Centralizem je drevo, ki ga moramo vreči in ga tudi bomo. Prvi udarci so že dobro zadeli, treba samo, da slovensko ljudstvo vztraja in da drži skupaj.

Nemci so letos imeli že dvakrat volitve, Angleži prav tako. V obeh krajih je bilo pri drugih volitvah še več volilcev kot prvič. Tako mora biti tudi na Slovenskem. Belgradu moramo pokazati, da nas s še tako pogostimi volitvami ne bodo utrudili.

Malomarnost bi torej mogla biti naša najhujša nasprotnica. Slovenski volivec, računajte povsod že danes, kako jo premagamo. Nikogar izmed poštenih Slovencev ne sme biti, ki ne bi šel na volišče in oddal glasu za Slovensko ljudsko stranko, ki ima na Kranjskem in Štajerskem na vseh voliščih

PRVO SKRINJICO.

Težka vprašanja.

V Belgradu so se sešli voditelji večine jugoslovanskega ljudstva: dr. Korošec, Ljuba Davidovič, Voja Marinković, dr. Maček, Predavec in dr. Hrasnica. Obravnavali so sedanji položaj ter ugotovili, da ljudska večina krepko drži skupaj proti nasiljem državnih tatov in njihovih zaveznikov ter da je pri volitvah zmaga gotova.

Po daljšem posvetu so stavili na sedanjo vlado sledeča vprašanja, ki vsebujejo silno težka očitanja:

V zadnjem času je naša vlada v zunanji politiki zašla na pogrešena pota. Kot predstavniki parlamenta in večine ljudstva smatramo za svojo dolžnost, da zahtevamo od vlade, ki nam je protustavno usiljena, da se odkrito izjavi o izpremembah, ki jih izvršuje v zunanji politiki in o obveznostih, ki jih sprejema nasé. Vlada, ki ni prišla do uprave države niti po za-

upanju ljudstva, niti po zaupanju parlamenta, ni usposobljena, da izpreminja mednarodni položaj, ki ga zavzema naša država, in da sprejema nove obveznosti. Če pa jih že sprejema nase, ne sme tega delati tajno in brez kontrole.

Vendar pa se objavlja napol uradno, da se dela tako eno kakor drugo. Tako se poroča, da je na poslednjem sestanku v Rimu prišlo z Italijo do popolnega sporazuma v vprašanih. Ne poroča se pa, katera so vprašanja, v katerih je dosežen sporazum. Ali se ta sporazum tiče razmeritve med nami in Italijo ali pa končno — kakor se upravičeno domneva — notranje politike v naši državi? Naše ljudstvo je v velikih skrbih radi teh tajnosti, ker je sedanje vodstvo naše zunanje politike vedno pokazalo veliko slabost v obrambi naših interesov, kadar je šlo za kak sporazum z Italijo.

Tudi se poroča o ustvarjanju neke skupne protiboljševiške fronte, posebno med nami, Bolgarijo in Romunijo. Ne vemo pa niti se to kje pove, v kakli formi in v čem naj bi ta fronta obstojala. Ali se misli na medsebojno osiguranje nazadnjaških režimov ali na vojaško akcijo proti Rusiji, in zakaj se tukaj nekaj dela brez našega zaveznika, Čehoslovaške republike?

S polno pravico zahtevamo torej, da vlada takoj in popolnoma odkrito odgovori na sledeča vprašanja:

1. Na kaj se nanaša vladni sporazum z Italijo? Koliko je vlada oškodovala naše interese?

2. Koliko je resnice na tem, da je dogovorjena nekaka razdelitev v Albaniji, kar pomeni, da se je Italija usidrala na Balkanu, s čimer se ogroža mir v naši državi?

3. S kakšno namero se dela na ustvarjanju zveze nazadnjaških vlad na Balkanu? Katere obveznosti je naša vlada sprejela napram bolgarski vladi? Ali se država zgora ni obvezala, da vzdrži protiljudsko vlado v Bolgariji?

4. Kako vlada dejansko zamišlja protiboljševiški blok? Kako daleč bo šla nova akcija proti Rusiji? Ali ne obstoji morda bojazen, da diplomatski boj, ki se pojavlja, ne privede do oborožene akcije, v katero bi bila vpletena tudi naša država?

Ljuba Davidović, dr. Anton Korošec, Predavec, dr. Halidbeg Hrasnica.

Kaj pravijo naši voditelji.

V Belgradu zbrani voditelji ljudske večine dr. Korošec, Lj. Davidović, Voja Marinković, dr. Maček, Predavec in dr. Hrasnica so izdali sledečo objavo:

Predstavniki parlamentarne večine so na svojem sestanku 28. decembra 1924 ugotovili, da so nezakonitosti in nasilja današnje vlade parlamentarne manjšine samo še bolj učvrstila moralna, ustavna in parlamentarna načela, ki so združila parlamentarne stranke in ustvarila blok politične morale, ustavnosti in demokracije. Pred novimi nasilji in protiučvrstnostmi in protizakonitimi ukrepi, ki jih vlada odkrito napoveduje, objavljajoč po svojih listih, da ima za te svoje ukrepe celo najvišje odobrenje, izjavljajo parlamentarni predstavniki parlamentarne večine, da niti malo ne izpreminjajo stališča, ki so ga njihove stranke že zavzele v obrambo ljudskih pravic, in da bodo z isto določnostjo na kakršenkoli način nadaljevali kljub vsem ukrepom započeto borbo za zmago ustavnosti in parlamentarnosti in spoštovanje ljudske volje. Stranke parlamentarne večine računajo s polnim zaupanjem, da bodo visoki zastopniki uprave v naši državi izvršili dolžnost tudi pri tej priliki in da ne bodo dopustili nameravano varanje ljudske volje.

V imenu svojih strank se zastopniki strank parlamentarne večine najodločnejše izjavljamo proti temu, da se je pričelo vlačiti tuje činitelje v naše notr. razmere, in proti temu, da se ustvarjajo kakršnekoli protiljudske zveze z namenom, da se pod zidom obrambe boljševiške nevarnosti duši svoboda v naši državi. Protestirajoč najodločnejše proti rušenju ugleda naše države v inozemstvu z objavljanjem nekakšne boljševiške nevarnosti v naši državi izjavljajo vodje parlamentarne večine, da je nesramno roganje resnici na škodo ugleda naše države trditi, da bi bila katerakoli od parlamentarnih strank boljševiška ali leglo ali orožje boljševizma in da je cilj takšne akcije obramba države, radi katere gre vlada celo tako daleč, da ustvarja zveze s protiljudskimi vladami v inozemstvu, preračunjeno samo na to, da se izogne za vsako ceno odgovornosti za korupcijo, ki tako težko pada na najbolj ugledne zastopnike današnjega režima. Vendar v tem današnja vlada ne more in

ne sme uspeti. Stranke parlamentarne večine bodo storile vse, kar je mogoče in potrebno, da bo 8. februarja 1925 suverena ljudska volja prišla do svojega izraza tako, da se za vedno onemogoči tak režim korupcije in brezzakonitosti in da se bo končno pri nas spoštovala prava parlamentarna vladavina, ki bo v duhu socialne pravičnosti in popolne narodne ravnopravnosti in z narodnim sporazumom Srbov, Hrvatov in Slovencev rešila vsa notranja vprašanja in da bo naša zunanja politika postala v resničnem skladu z ljudsko demokracijo prosvitljenega zapada.

Boj naših poslancev proti dohodninskemu davku.

Ko je poleti 1924 prišla za dva meseca na krmilo Davidovičeva vlada, je Jugoslovanski klub takoj započel resno akcijo, da se davčne krivice odpravijo. V ta namen so se slovenski poslanci zavedali, da je treba doseči dve stvari: 1. Treba je doseči za bodočo proračunsko leto nov finančni zakon, v katerem bi se odpravile vse dosedanje davčne krivice in takse. Še preje pa je treba s posebnim dodatnim zakonom tudi sedanji finančni zakon popraviti, vsaj v glavnih točkah, posebno glede dohodninskega davka. 2. Davčnim uradnikom, ki so s svojim delovanjem delali take krivice našim ljudem, dati čutiti, da je njihovo delovanje, bilo v škodo ne le slovenskemu ljudstvu, marveč tudi državi in davčni morali.

Ko je nastopil z Davidovičem novi sinančni minister dr. Spaho, je Jugoslovanski klub izmed sebe takoj izbral poseben odsek, ki naj se s finančnim ministrom dogovori, kaj je potreba takoj ukreniti. Jugoslovanski klub je izdelal v sporazumu s finančnim ministrom svoje predloge, ki so vsebovali sledeče:

Najprvo naj se izdela zakonska novela (dodatek) k finančnemu zakonu, ki glede dohodninskega davka poviša dosedaj veljavni takoimenovani eksistenčni minimum (najmanjši obdavčljiv dohodek) in spremeni tudi davčno lestvico. Eksistenčni minimum bi se zvišal vsaj na 60.000 kron — mi smo zahtevali 80.000 (sedaj znaša 20.000). Na ta način bi bili dohodninskega davka oproščeni vsi delavci, vsi mali obrtniki in vsi mali in srednji kmetje. Za naprej za drugo leto pa bi se vsi davki s taksami vred spremenili. S finančnim ministrom je bilo tudi dogovorjeno, da se prestavijo iz Slovenije v Vojvodino vsi tisti davčni uradniki, ki so na Slovenskem kazali pri iztirjavanju davkov preveliko vneto in premajhno modrost in pravičnost. Ti gospodje naj bi bili svojo vneto pokazali v Vojvodini, kjer bi imeli priliko pobirati zaostanke iz leta 1919, ki znašajo par milijard kron. Vrhutega so slovenski poslanci dosegli, da je finančno ministrstvo pristalo na to, da se v okrajih, kjer so se godile velike davčne krivice, ustavi iztirjavanje dohodninskega davka, dokler pritožbe tistih, ki so se pritožili, ne bodo rešene.

V ta namen je bilo treba mnogo dela in posvetovanj. Finančno ministrstvo je že izdelalo načrt za odprave najhujših krivic



Polzkusite enkrat s terpentinovim »Gazela«-milom

pri dohodninskem davku ter ta načrt že tudi razposlalo finančnim delegacijam na vpogled. Enako je bila v delu že sprememba zakona o luksah. Vse je bilo pripravljeno, tedaj pa je naša vlada morala odstąpi, na njeno mesto so prišli zopet Pašič, Pribičević, Žerjav in Stojadinović, davčni eksekutorji na Slovenskem imajo polno dela, milijarde v Vojvodini pa čakajo, kdaj jih bo kdo pobral.

Dne 8. februarja bo šlo za odpravo davčnih krivic pri nas in za nepobrane milijarde tam dolji!

Tatvina 80 milijonov din.

Znano je, kakšne ogromne laži so nagromadili slovenski iskarioti in njihovi časopisi zoper železniškega ministra Sušnika. Belgrajski časopisi so vse laži vestno preklicali, naše narodne izdajice obrekujejo dalje.

Sedaj je dobro znano, da so laži prišle iz tabora največjih državnih tatov, katerim je minister Sušnik brezobzirno zaprl drž. blagajno, iz katere so pokradli do tedaj samo pri popraviljanju vagonov in lokomotiv čez 80 milijonov dinarjev.

Stvar je bila po poročilu g. ministra samega sledeča:

Male poškodbe pri lokomotivah se lahko popravijo doma, težke poprave pa se morejo vršiti samo v inostranstvu, ker doma še nimamo primernih tovarov. Toda popraviljenih lokomotiv od tovarov iz inostranstva, n. pr. iz Budimpešte ni bilo mogoče dobiti, ker so bili računi še za leta nagoče dobiti, ker so bili računi še za leta nagoče dobiti, ker so bili računi še za leta nagoče dobiti.

Vsa popravila vagonov pa se morejo vršiti ali v državnih tvornicah v Nišu, Sarajevu, Zagrebu, Mariboru, Vel. Bečkerek, ali v domačih privatnih tovarnah, ali pa v inostranstvu. Zunaj so se morali popravljati tudi vagoni takoj po prevratu, ker lastne delavnice takrat še niso bile urejene in domače tovarne tudi še niso obstajale. Da so bila vsa taka popravila izredno draga, ni treba posebej povdarjati. Zato bi bila takoj od začetka vsa smer morala iti za tem, da se čim preje popravijo in izpopolnijo državne delavnice. Tudi s socialnega stališča bi bilo to zelo priporočljivo, ker bi bila država potem na tisoče delavcev lahko več zaposlila. Toda na žalost se je zgodilo ravno nasprotno. Drž. delavnice so se zanemarjale, pospeševalo pa se je ustanavljanje privatnih tovarov. Tako se je ustanovilo pet novih tovarov za popraviljanje vagonov in sicer v Brodu, Smederevu, Kruševcu, Subotici in Palanki.

Da vidimo, če je bilo tako ravnanje v korist ali škodo države, oglejmo si malo cene, za katere so se vršila popravila po državnih delavnicah in pa privatnih podjetjih. Samo par primerov: Državna delavnica v Mariboru je računala za popravo normalno tirnega, 10 tonskega zaprtega vagona 9.400 Din, za ravno tak vagon pa je računala tovarna v Subotici 32.000 dinarjev. Delavnica v Sarajevu je računala za popravo ozkotirnega tovornega voza 12.700 dinarjev, tovarna v Brodu pa 61.900 Din, torej 387 odstotkov več! Če bi se v državni delavnici v Sarajevu popravilo tekom dveh let 2000 ozkotirnih vagonov, bi to stalo

državo 25.400.000 Din, v Brodu pa jo v privatni delavnici stane 123.800.000 dinarjev. Ali vzemimo, da popravi ministrstvo za promet v lastnih delavnicah za mariborsko ceno 12.000 normalnotirnih vagonov — toliko približno jih čaka na popravo sedaj — potem bi bilo treba plačati za to 112.800.000 Din; poprava istih vagonov v privatnih tovarnah pa bi po današnji ceni stala 400 milijonov dinarjev. Vse te številke, ki so izračunane od strokovnjakov, govore dosti jasno in pričajo o strašnem gospodarstvu in o korupciji v naši državi. Strokovnjaki v ministrstvu so mi na ta način izračunali tudi, da so omenjene privatne tovarne v teku par let (1922—24) poleg običajnega zaslužka odrle državo še za nič manj kakor 87.027.393 dinarjev!

Razumeli boste, dragi prijatelji, da takšnih razmer nisem mogel dalje trpeti. Zato sem takoj vsem tovarnam odpovedal pogodbe in zahteval nove pregovore. Dokler se pregovori ne končajo, sem ustavil vsako nadaljnje dostavljanje pokvarjenih vagonov. Obenem sem zahteval od fin. odbora naknadni kredit za investicije v državnih delavnicah. Sedaj se je začela strašna gonja proti meni, pritiskali so od vseh strani, posredovali so in odpuščali celo delavce, samo da bi me omeščali. Toda jaz sem vztrajal in nisem hotel odnehati. Končno so popustili tovarnarji in pristali na to, da prevzamejo v popravo vagonov pod novimi pogoji in po ceni, ki jo je nudilo ministrstvo, in ki je bila za državo jako ugodna. Pogodba je bila že gotova in trebalo je samo, da jo odobri ministrski svet. Toda predno je prišlo do tega, je vlada padla. Lahko si mislite, kako veselje je zavladalo v vrstah tovarnarjev in ostalih akcionarjev.

Opozorjamo četrtič.

Dr. Žerjav, voditelj velesrbske stranke v Sloveniji, se je na liberalnem shodu v Ljubljani izjavil, da bo pri volitvah šlo za kralja ali proti kralju.

Opozorjamo vse Slovence, da hoče dr. Žerjav s tem izzivati ljudi, da bi v svoji agitaciji govorili zoper kralja, za kar so določene hude zaporne kazni. Liberalci imajo namreč vse povsod nastavljene špijone narodne odpadnike: liberalne učitelje, sokole in orjunce, ki vlečejo na nšesa vsako besedo ter gorko neso državnemu pravdniku.

Zato bodite previdni v svojem govorjenju, zlasti v gostilnah in v vlakih. Velesrbski špijon hodi okrog in gleda, koga bi požrl.

Naše volilno geslo pa je:
Za državne tatove, ki kradejo milijarde našega denarja — ali proti njim.
Za velesrbe, ki hočejo Slovence in Hrvate v babilonsko sužnost — ali proti njim.
Za narodne izdajice, ki so nas prodali centralizmu — ali proti njim.
Za Juda Iskariota, ki nas dan za dnem izdaja in prodaja v gospodarsko, politično in versko smrt, — ali proti njemu.
Za svobodno Slovenijo — ali proti njej.

Naše shode bodo razganjali, naše ljudi zapirali, časopise plenili — vi pa pojdite od moža do moža, prav tako kot na Hrvaškem in se borite za svobodo in križ čast-

ni. Vsi Slovenci smo danes edini v tem, da nam državni tatovi ne smejo gospodariti, vsi Hrvatje so kot en moč proti velesrbskemu tlačanju in v Srbiji sami se že dviga močen odpor proti belgrajskim zločincem, ki ženejo državo v propad.

Slovenci — mislite na vse to, — mislite na volilno geslo, ki ga je v inenu združenih velesrbov proglasil minister Trifković: »Slovenci in Hrvati, pod velesrbskim jarm, ali pa vun iz države, in volite.

SLOVESNO IZJAVLJAMO, DA BOMO ŠLI VSI KOT EN MOŽ NA VOLISCE, DA POKAZEMO SVOJE POPOLNO RAZUMEVANJE ZA NAŠO VELIKO SLOVENSKO POLITIČNO IN KULTURNO ZADEVO, ZA SLOVENSKO SAMOSTOJNOST!

To je bila kakor slovesna prisega vseh mož in fantov iz kranjske okolice na shodu v Kranju dne 2. decembra.

Slovenci! Branimo svojo domovino pred janičarji, iskarijoti in tatovi!

Darujte za ljudski sklad!

Boj za obstoj in samostojnost Slovenije bijemo. Ta boj je združen z velikim delom in s stroški. Vsi premožnejši med našimi somišljeniki naj se tega zavedajo in prispevajo po svojih močeh za Ljudski sklad. Vse prispevke sprejema tajništvo SLS, Jugoslovanska tiskarna, Ljubljana.

Varno naložite svoj denar v
Vzajemni posojilnici
v Ljubljani, poleg hotela „Union“
Obrestovanje najugodnejše.
Obrestovanje proti vknjižbi na posestva,
proti poroštvu i. t. d.



Poročni prstani
14 kar. zlato
6 kar. zlato
amerik. dublé
vedno v zalogi
F. ČUDEN
Ljubljana, Prešernova 1
Selenburgova 7



JOHAN
se dobi v vseh
specerijskih prodajalnah

NOVIČAR

d »Domoljubove podobe«. — Vsakomesečna Domoljubova slikana priloga bo prinašala slike iz domačega in tujega sveta. Prva številka, ki izide prihodnjič prinese slike vseh kranjskih kandidatov SLS, potem pa razne zanimivosti iz drugih držav, končno pa za naše žene in dekleta kroj in sliko za pleteno bluzo. Cela priloga bo obsegala 19 slik. — Agitirajte povsod za Domoljuba, cena ostane ista kot dosedaj. Zavedajte se, da je vestna dolžnost delati za širjenje krščanskega tiska in s tem preprečevati brezverski strup, ki ga pri nas zlasti širita Domovina in Jutro.

d *Povest Sovraštvo in ljubezen*, ki jo prinašamo v Listku, bomo v prihodnji številki čisto na kratko ponovili, kolikor je je dosedaj izšlo. To pa zato, da bodo mogli tudi novi naročniki povest s pridom čitati.

d *Pridno naročajte »Občinsko upravo«*. »Občinsko upravo« mora imeti vsak občinski urad. Pa ne le urad, vsak odbornik jo mora imeti doma, jo pridno prebirati in jo skrbno hraniti. Koncem leta jo daj v vezavo, da ohraniš cel letnik. Vsak letnik »Občinske uprave« je hiši prepotrebna knjiga, kjer vedno dobiš sveta v kočljivih uradnih zadevah.

d **Bodite pozorni!** Enkrat smo že opozarjali na Žerjavovo »Zvezo kulturnih društev«, ki prireja po deželi nekaka predavanja. Povedali smo, da hočejo liberalci potom predavanj priti med ljudi in potem širiti med njimi svoje brezverske in liberalne ideje. Zaradi tega se je neki liberalen list razburjal, kar še bolj potrjuje, da je živa resnica, kar smo povcdali. Kjer vidite predavatelja te »Zveze kulturnih društev«, vedite, da je odposlanec žerjavovske stranke. **Torej pozor, dokler je čas!**

d **Otvoritev svetega leta.** Ob zvonjenju zvonov vseh rimskih cerkva je odprl sveti oče na sveti večer sveta vrata v cerkvi sv. Petra. Vreme je bilo najkrasnejše. Svečanosti so prisostvovali vsi v Rimu bivajoči kardinali, izredno veliko število nadškofov, škofov in prelatov iz vseh delov sveta, grška kraljica Olga, vse polno princesinj, papeževi dostojanstveniki, rimska aristokracija, diplomatski zbor pri Vatikanu in izredno veliko število romarjev. Številna množica se je zbrala na trgu pred cerkvijo, in tam so stale tudi italijanske čete. V cerkvi sami so imeli službo papeževi gardisti.

d *Se oče obsodil boljševizem in komunizem.* Sv. oče Pij XI. je v tajnem konzistoriju kardinalov podal par zelo važnih izjav. Med temi je tudi obsodil boljševizem in komunizem, v kolikor podirata naravne in božje zakone v človeški družbi. Njegove besede se glase: Nihče naj ne misli, da smo s to dobrotelnostjo hoteli podpirati sedanji ruski državni ustroj, katerega nikakor ne odobravamo, marveč še nasprotno, ko smo tako dolgo lajšali nesrečo ruskega naroda, smatramo, da smo po očetovski skrbi, od Boga nam izročeni, dolžni opominjati in v Gospodu spodbujati vse, posebno pa može, ki vladajo narode, da vsi

ljubitelji javne blaginje in miru, vsi, ki spoštujejo svetost družine in človeško dostojanstvo, z združenimi močmi sebe in svoje narode varujejo velikih in resnih nevarnosti in pogubnosti takozvanega socializma in komunizma, a pri tem ne zanemarijo dolžne skrbi za izboljšanje položaja delavcev in sploh nižjih slojev.

d **Ob novem letu se spomnite Domoljubovi bravci z malim darom tudi Šmarnogorskih zvonov.** Potrebno položnico dobite pri naši upravi.

d *Stanovanjska zmeda.* Stanovanjski zakon od 30. dec. 1921 z novim letom preneha. S tem prenehajo vse pravice, ki jih je dal ta zakon najemnikom stanovanj (nepovedljivost in določena stanarina). Davidovičeva vlada je pripravila nov pravičen stanovanjski zakon, pa je morala odstopiti, preden je skupščina začela delovati. Da bi se preprečila velika zmeda, ki bi nastala, je minister za socialno politiko izdal naredbo, s katero se veljavnost stanovanjskega zakona podaljšuje do 1. maja. Toda gospodarji nečejo te naredbe priznati, češ, da je neveljavna. Nevarnost je, da nastanejo po mnogih krajih hudi prepiri in celo poboji.

d *Spovednico in prižnico izrabija za volitve knjižica, ki so jo izdali proti naši stranki samostojneži.* Na dveh krajih napoljuje, da duhovniki zlorablajo spovednico in prižnico. Noben duhovnik se seveda zaradi tega obrekovanja ne bo ustrašil, da ne bi povedal ljudem resnice, kam vodi branje liberalnih listov in kakšno odgovornost si nakopava tisti, ki ali iz neumnosti ali pa iz zlobe pomaga sovražnikom Cerkve. Vprašamo samostojneže, kje pa naj zvedo resnico, če ne s prižnice in v spovednici. Če nekaterim resnica oči kolje, to ni krivda duhovnikova. — Bravci pa iz tega lahko razvidijo, kaj naj si mislijo o knjižici samostojnežev. Doslej se še Pueljevi niso spreobrnil, to priča njih knjižica na ves glas.

d **Popusti na železnicah za sveto leto.** Osrednji odbor za sveto leto v Rimu poroča, da so se začele prodajati izkaznice za popuste na železnicah že 23. t. m. Predvseh postajah državnih železnic.

d *Junaštvo.* Kakor poroča »Catholic Times«, proti sedanji francoski ministrski predsednik Herriot z izgonom med drugim tudi enemu najrevnejših nunskih samostanov v Franciji. Bile so izgnane iz Francije pod njegovimi predniki leta 1901 in so se naselile v nekem mestu na belg. francoski meji. Takoj v začetku svetovne vojne se je vršil blizu njihovega samostana hud boj, med katerim so prinesli v samostan več težko ranjenih Francozov. Same so živele ob kruhu in vodi, da so mogle dati kaj boljšega ranjencem. Spale so na tleh, ker so dale za bolnike svoje blazine in odeje in na ta način rešile osem življenj. Neki Belgijec jim je rekel: »Francozi so vas izgnali in vi jim sedaj tako radovoljno po-

magate. Ostale so v samostanu, dokler ni odšel zadnji ranjenec, obenem delale za francoske begunce civilne obleke in pomagale ujetnikom. Leta 1917 so se vrnile v svoj prejšnji samostan na Francosko, kjer jih je ljudstvo z veseljem sprejelo, Francija se jim je za njih dobra dela zahvalila z dovoljenjem, da smejo ostati v Franciji. Sedaj jim zopet groze z izgonom.

d **Nevarno bolan leži v celjski javni bolnišnici č. g. župnik Gabron, ki so ga Avstrijci leta 1920. pregnali z rodne zemlje koroške in je sedaj brez vseh sredstev.**

d **Umrl je 17. t. m. v Ključarovcih pri Ormožu v visoki starosti 86 let g. Anton Meško, oče našega priljubljenega pisatelja, preč. g. župnika Fr. Ks. Meška na Selih pri Slovenjgradcu. N. p. v m.!**

d **Mož in žena sta se zadušila.** Poroča se nam: V noči od 23. na 24. decembra sta se zadušila na Homcu pri St. Rupertu Igu. Bracer in njegova žena. Zvečer preden sta šla spat, sta zakurila železno peč z ogljem; dimne cevi niso bile izpeljane v dimnik, češ ostane gorkota v sobi. Zrak se je pokvaril in strupeni plini so ju zadušili. Zalostno je, ko zapuščata štiri popolnoma nepreskrbljene otroke stare 3 do 12 let. Pokopana sta bila 26. decembra. Veliko ljudstva se je udeležilo pogreba že radi nesreče in sočutja nad nesrečo pokojnih in ubogih otročičev. Ta slučaj naj bo nam vsem v zgled, bodimo previdni zlasti revnejši pri razgrevanju sob. Ako se pa kje nudi predavanje o zdravstvu, snagi itd., ne podcenujmo, marveč upoštevajmo ter skrbimo zlasti v spalnih sobah za čisti in sveži zrak.

d **Smrtna nesreča pri streljanju na sveti dan.** Na Blatnem vrhu, župnija Jurkloster, je na sveti dan popoldne okoli dveh 18 letni mladenič Tomaž Poljšak z užigalno vrvico sprožil možnar. Naboj mu je prekal levo stran glave. Živel je še do polnoči in bil previden. Njegovi tovariši so ga svarili pred strelom, pa jih ni hotel poslušati.

d **Povozili so vojaški konji minulo soboto na dravskem mostu v Mariboru 50 letnega čevljarja.** Revež je obležal na mestu mrtve.

d **Smrtna nesreča na Mangartu.** Dne 27. t. m. so našli goriški lovci in vodniki pod Mangartom razbito truplo lovca Kukova iz Štrmca pri Logu. Sodi se, da je padel z višine 800 m. Nesreča se je zgodila brzkone božični dan.

d **Umor na božični dan.** V Radgoni je na božični dan ondotni kolodvorski restavater s sekiro ubil svojo ženo v pričo treh malih otročičev. Po zločinu je skočil v Muro, a so ga pravčasno potegnili iz vode in odali sodišču.

d **Požar.** Na Brezjah pri Grosupljem je v nedeljo dne 28. decembra pogorel posestnik Alojziju Bučarju št. 8 vezani kozolec in vsa mrva v njem. Škode ima nad 150.000 K, zavarovan je pa bil komaj za 2000 K. Zažgal je menda neki otrok. Samo ugodnemu vetru

Največja izbira

vsakovrstnega sukna in hlačevine za moške obleke
A. & E. SKABERNE — Ljubljana, Mestni trg 10.

in požarni brambli iz Grosuplja, ki je bila v nekaj minutah na mestu, se je zahvaliti, da ni ogenj objel vsa bližnja s slamo krita in le nekaj metrov oddaljena poslopja. Če bi le malo zavel veter na drugo stran, bi lahko šla vsa vas, in vse požarne brambe, ki so dosepele iz bližnjih krajev, bi jo težko rešile. Sočutje posestniku, čast požarnim brambam in opomin vsem posestnikom, naj povišajo zavarovalnino na višino sedanje — in ne predvojnne cene!

d Z lizolom se je zastrupila 20. t. m. v Mariboru 46 letna zasebnica Kornelija Peče. Našli so mrtvo v njenem stanovanju. Vzrok kot sedaj moderno: nesrečna ljubezen.

d Na pokopališču so je ustrelil v Celju gostilničar Jarčin iz Stranice pri Konjicah. Zapušča ženo in štiri otroke. Povod neznan.

d Sadovi brezverskega berila. Preteklo nedeljo je na dopustu se nahajajoči vojakomnar Leopold Skubic iz Sp. Hrušice pri Ljubljani iz zasede ustrelil fanta Jakoba Pogačarja, ki je bil takoj mrtev in obstrelil neko dekle, ki je sedaj v bolnici. Svoj zločin je priznal ter rekel, da mu je žal, ker ni ustrelil še drugih dveh fantov, ki sta bila v spremstvu Jakoba Pogačarja. Skubiceva družina je na slabem glasu in ljudje pravijo, da se je v hiši veliko bralo brezverskega berila.

d Utonila sta na božični dan v reki Čulji blizu Darde dva dečka v starosti 10 in 16 let. Drsala sta se na šibkem ledu, ki se je udrl pod mlajšim fantom. Starejši ga je hotel rešiti, a je tudi sam izginil v valovih.

d Smrt na vešalah. Pri okrožnem sodišču v Mostaru so te dni obesili zločinca Bijelića in Pavlovića, ki sta v noči med 21. in 22. novembrom 1923 uropala in umorila posestnika Kisina in njegovo ženo. Oba sta doma v trebinjskem okraju.

d Šiling v Avstriji. Vlada avstrijske republike je sklenila, da z novim letom uvede plačilno enoto šiling, ki bo odgovarjal 10.000 avstr. kronam ali našim 10 Din.

d Zastrupljati neozdravljive bolnike brez vsake kazni žele zdravniku na Danskem. Zbornici je predložen tozadevni zakonski načrt. Zadnje besedo bodo seveda imeli zastopniki naroda.

d Žrtve plina in elektrike. V severno-ameriških Združenih državah je bilo s plinom usmrčenih 3600 oseb v minulem letu. Največ ljudi so usmrtili plini v rudnikih. Električni tok je ubil približno 1000 oseb.

d Žepni koledar Kmetске zveze je spet na razpolago. Somišljeniki na deželi sezite takoj po svojem koledarju. Poleg bogate vsebine vas bo zlasti zadovoljil trpežna vezava in pripravna žepna oblika. Obrnite se takoj z dopisnico na tajništvo Jugosl. kmetске zveze, Jugoslovanska tiskarna, Ljubljana.

d Prošnja do ameriških Slovencev. Me-sece septembra t. l. pri veliki veliki eksploziji v premogokopu v Subletu — Amerika se je smrtno ponesrečil med drugimi tudi Josip Boštjančič. Podpisana bi rada dobila naslov pokojnikovih sorodnikov, koji naj mi ga pošljejo proti povračilu stroškov. — Jenko Terezija, Gor. Pirniče, p. Medvode.

(Dalje glej v naslednjem stolpcu spodaj.)

POLITIČNI ZAPISKI

p Amputacija ali strah za otroke. Liberalni iškarioti, ki so prodali Slovenijo in njene milijarde velesrbskim državnim tatovom, ne znajo drugače agitirati za centralizem kot s tem, da strašijo z amputacijo, češ, daj si rajši glavo odrezati od brata kot pa od sovražnika. Boljše je, da nam Velesrb piše kri kot Italijan. Tem otročjem mi to-le pravimo: Še nikdar na svetu ni bilo države, ki bi kar tako radi lepšega zasadila sebi nož v meso in si odsekala tu en kos, tam en kos in ga vrgla čez plot. Kdor pa bi tak predlog stavil, ne bi bil samo takoj obsojen kot veleizdajalec, temveč bi se vsa država dvignila kot en mož proti takemu veleizdajalskemu početju. Radovedni smo, kje bi se našla na svetu vlada in kralj, ki bi podpisala tako pogodbo. Najmanj pa v Belgradu, kjer imajo državni tatovi popoln načrt, kako bodo še naprej izmzgavali Slovenijo. Kje pa je trgovec, ki bi prodajalno, ki mu dobro nese, podelil svojemu konkurentu? In končno: če bi tudi do kaj takega prišlo — potem se o tem niti malo ne bi odločalo v Belgradu, temveč v Društvu narodov, v Parizu in Londonu, kjer pa Pašića tako dobro poznajo, da z njim niti v majhnih stvareh nečejo kaj opraviti imeti.

p Sijajno. »Domovina« piše, da naš bajtar plačuje toliko davka kakor dober vojvodinski kmet, ki pridela brez posebne muke na vagon; osebne dohodnine in drugih takih dobrot da v Srbiji nič ne poznajo. Sijajno! Zakaj pa potem govorite o enakosti in bratstvu? Šest let skoro nepretrgoma ste bili na vladi, pa je bilo vsako leto slabše, in vsako leto mora slovenski kmet več plačevati. In danes sami to priznavate. Prav zato pa se mi borimo za avtonomijo, da ne bo naš bajtar plačeval za vojvodinskega kmeta.

p Zaščitnica državnih tatov, brezverska Domovina piše: »Naša demokratska (pravilno iškariotska) stranka se od svojega prvega početka drži enih in istih načel: bratstvo, enakost, svoboda za vse sloje in za vsa plemena v državi.« Sijajno bratstvo in nebeška enakost je to: Slovenija plačuje davke, da kmetским in delavskim trpinom, pa tudi obrtnikom kar kri curlja izza nohtov pod pritiskom davčnega vijaka, v Srbiji in Vojvodini pa že vsa leta skoro nobenega davka ne pobirajo v

d J. P. Š. Dotično velja samo za železniške vpokojeence.

MED BRATI IN SESTRAMI.

25 letnica »Pučkega Prijatelja«. Glasilo krščanskega hrvatskega ljudstva v Istri obhaja te dni svojo 25 letnico. List, ki ga je ustanovil škof dr. Mahnič, je fašistom trn v peti. Leta 1920. so fašisti unižili in zažgali tiskarno v Pazinu, kjer se je »Pučki Prijatelj« tiskal. Sedaj se tiska v Trstu. Listu, ki je res pravi prijatelj istrskega ljudstva, želimo lepšo bodočnost.

primeri s Slovenijo. Velik del slovenskega denarja se uporablja za srbske ceste in šole in bolnice in univerze in — največji del za velesrbske državne tatove, Slovenija pa pri vseh svojih ogromnih davkih vozi po blatu, bolnike zdravi na cesti, kmet pa naj postane nevednež, da ga bo lažje liberalcec odiral. Iškarioti — da, ti poznajo enakost, ker so izdajice vedno dobro plačane, toda ljudstvo pozna enakost samo v brcah, ki nam jih dan zadnem daje centralizem.

p Davčna neenakost. Po taksnem zakonu se mora plačevati nove visoke pristojbine za vknjižbo vpisa ali izbrisa iz zemljiške knjige. Ta davek zadene samo naše pokrajine, ker v Srbiji ne poznajo — zemljiške knjige. — Pri prevzemu posestva, kadar prehaja od očeta na sina, se ne plača pristojbina, če ni posestvo več vredno kakor 2 milijona kron, toda samo če sin dobi posestvo ob smrti očetovi. V Srbiji je to ugodnost, ker vedno velja: »v roke luč, iz roke ključ«, pri nas je to brez pomena. Tako je tudi ta davek samo našim deželam v breme. — In kdo je glasoval za tak taksni zakon? Tisti »Narodni blok«, s katerim hoče danes PPZ-režim ostrašiti volivce. Kdo bo glasoval proti svojemu lastnemu žepu?

p Kadar samostojnež ali Žerjavo govori o davkih, vprašajte ga, kdo je glasoval za centralistično ustavo. Kadi te ustave so davčna bremena neenaka, radi naših liberalcev, samostojnežev in demokratov, ki so ustvarili to ustavo, danes trpi vse slovensko ljudstvo: kmet, obrtnik in delavec. Kako mora biti zagrižen ali omejen, kdor bi tem ljudem še zaupal svoj glas.

p O izenačenju davkov govori brezverska Domovina. Šest let ste bili skoro nepretrgoma na vladi, a niti trohice niste storili, ker niste hoteli, zakaj — to čisto dobro vemo — državni tatovi so rekli: še vas bomo drli (tako je našemu poslancu zabrusil v obraz neki bivši minister); ko je prišla naša vlada, je minister dr. Spaho izdelaval načrt izenačenja davkov — a preden ga je mogel predložiti zbornici, je morala vlada iti.

p Največja bremena, ki tarejo nas kmete, so farovška in cerkvena, je zapisal neki gosposki »kmet« v Domovini. Duhovnik ima danes plače okrog Din 360 na mesec, mnogi pa niti tega ne. Državni tatovi so pa pokradli iz državne blagajne več milijard kron. Domovina seveda zliha gnojnico na duhovne, državni tatovi pa so njeni zavezniki.

p Zveza z morilci. Pašić je od nekdanj imel navado, da se je proti svojim nasprotnikom doma, če so postajali premočni, zvezal z drugimi državami, da ostane na krmilu. To pot si je izbral res sebi vredno družbo, kamor spadata prav dobro tudi Pribičević in Žerjav. Najpreje zveza z Musolinijem, ki mu vprav sedaj dokazujejo, da je sokrivec pri umoru poslanca Matteotija, župnika Minzonija in socialista Picinnija. Potem zveza z bolgarskim nasilnikom Cankovom, pod katerega vlado je bilo zavratno umorjenih nad 10.000 kmetov, ki niso odobraval nasilja sedanje bolgarske vlade. Namen te zveze je zatreti »boljševiško nevarnost« na Balkanu. Boljševiško nevarnost so si izmislili držav-

ni tatovi, da bodo mogli še v prihodnosti brez skrbi na debelo krasti denar davkoplačevalcev. Zaščitnica državnih tatov, brezverska Domovina seveda je vsa zadovoljna, ko se može, pri katerih sedi tudi Žerjav, vežejo z najhujšimi sovražniki Jugoslavije, kakor je Mussolini.

p Kdo je Mussolini? Mussolini je gospodar današnje Italije. Danes pa vemo že več o njem. Mussolini je navaden morilec, zločinec, ki bi moral po vseh božjih in naravnih postavah sedeti v ječi in priti pod vislice. Čudovite reči prihajajo na dan. Italijanski listi objavljajo fotografijo nekega pisma, ki ga je pisal najozji prijatelj Mussolinijev, načelnik tiskovnega urada Rossi. Tega so svojčas obdolžili udeležbe pri umoru poslanca Matteottija. Mussolini ga je mirno prepustil svoji usodi. Ker Rossi je ni nihče branil, zato se je branil sam s tem, da je napisal spomenico, v kateri natančno popisuje strahotne razmere v fašistovski stranki. V spomenici natančno našteva celo vrsto fašistovskih zločinov, ki jih je naročil naravnost — Mussolini sam. Rossi pravi, a bo doprinesel zato nepobitne dokaze. Rossija v odkritja so vrgla strahotno luč na Mussolinija in njegovo okolico. Vsa Evropa strmi: Italijo vodi čisto navaden zločinec. — In s tem zločincem se sklepajo pri nas tajne pogodbe — gotovo ne nam Slovencem niti državi v korist.

p V potokih je tekla kmetska in delavska kri v Bolgariji pod sedanjo nasilno in protiljudsko vlado Cankova. In ta Cankov je prišel sedaj v Belgrad, kjer so ga vsi državni tatovi z navdušenjem sprejeli. Pogodili so se med seboj za medsebojno pomoč: v Bolgariji naj se za vsako ceno vzdrži krvava vlada, pri nas pa še zanaprej zasigura dobičkanosna obrt državnih tatov na račun izmозgane Slovenije in Hrvatske.

p Pet bratcev. Mussolini, Cankov, Pašić, Pribičević, Žerjav. Teh pet bratcev je sklenilo protiboljševiško zvezo. Boljševiki so pri nas, v Bolgariji in v Italiji vsi tisti, ki so z vso svojo dušo proti nasilju, proti korupciji, proti ropanju državnih kas, proti izmозgavanju delavskih slejev. In takih boljševikov je pri nas, v Italiji in Bolgariji strahotno veliko. Zato je protiboljševiška zveza nujno potrebna.

p Hrvatski narod razpuščen. Pašić-Pribičević-Žerjavova vlada je sklenila, da se Radićeva stranka razpusti. Ker je vsa Hrvatska v Radićevem taboru razen par iškarjotov, se to pravi: hrvatski narod je razpuščen. Sedaj manjka samo še, da se razpusti še slovenski narod — srbskega bodo ukrotili in tako bodo ostali samo še državni tatovi, ki vedno bolj pridno kra-dejo denar iz državnih kas, dokler ga bo kaj.

p Kralj odpotoval. Takoj po sklepu vlade, da se hrvatski narod razpusti, je kralj s kraljico nenadno odpotoval v Pariz, kakor pravijo: da obišče svojega bolnega strica Arzena.

p Pismo gorenjskega kmeta. Da se ne bodete liberalci s tovariši prepirali za medvedovo kožo, naj vam povem mišljenje kmetskega ljudstva.

Kot dan za dnem sramoti Jutro, teden za tednom Domovina SLS, njene poslance, nas klerikalce z backi, (Dom. 51. štev.), to je agitacija naši stranki. Ne mi-

slite, da je danes kmet še tako zabit, kot se vam dozdeva. Tudi mi smo danes sposobni, da zasledujemo politiko, smo zreli, da prav sodimo njene posledice.

Zato so ves vaš trud, vaši listi, koši lepakov brez uspeha, odvisno je od volivcev, ne pa od surovih napadov.

8. februarja bodo burno-burno bomo kroglice zagrmel v skrinjico SLS (kakor pise Domovina v št. 51. o Domoljubu za slehern teden). Mi volivci vemo, komu se bliža sodnji dan (Jutro 20. 12. 1924), mi hočemo dvigniti zastavo SLS visoko s ponosom, zastavo pravice, zastavo poštenja. Ne imejte nas za toliko trapaste kmetske možakarje. Vajeni smo vas pa že prav dobro: kadar vam huje preti, suroveje pišete.

8. februarja pa bomo pokazali, komu zaupamo, kajti kjer ni prave krščanske vere, tam ni poštenja, ni pravice. Mi se bomo držali kakor klop, potem pa kolikorkrat in kadar hočete pokažemo, da vstrajamo in bomo vstrajali.

Na svidenje 8. februarja. — Gorenjec, če treba s tisoči podpisi.

p »Vera je sveta stvar«, zatrjuje brezverska Domovina. Sedaj smo namreč pred volitvami. Saj so svoj čas tudi liberalni kandidati rožne vence kazali po volinih shodih. Kakšna je pa Domovina v resnici, pa poglej št. 18 letošnjega leta. Tu piše, da so sv. Trojica, Mati božja in svetniki — poganstvo in malikovaistvo. Kot Domovina, tako grdo in bogokletno se norčujeta o veri teden za tednom Jutro in Slovenski narod, ki ju izdaja isti dr. Žerjav.

p »Ljudski tednik«, glasilo dr. Sušteršiča, je prenehalo izhajati. S tem so zamrli zadnji ostanki njegove stranke.

p Razbita socijalistična delavska enotnost. V dneh 25. in 26. decembra t. l. se je vršil v Ljubljani kongres socijaldemokratske stranke, takozvanih Bernotoveev. Naši socijaldemokratje so že dalje časa vodili med seboj pogajanja za enoten nastop v vsej Sloveniji. V slučaju medsebojnega sporazuma bi kandidirali na isti listi Bernotoveci in pristaši dr. Korunove stranke. Na kongresu Bernotoveev pa je bilo sklenjeno, da samo v tem slučaju lahko nastopijo enotno, ako bo nosilec kandidatne liste na Kranjskem in Štajerskem Bernotovec, a Korunoveci naj odločajo o ljubljanskem kandidatu. Ker so taki pogoji za Korunovec nesprejemljivi, bosta obe struji socijaldemokratov kandidirali vsaka zase.

p Fotografija pristnega orjunskega liberalca. Notar Carli v Žužemberku uživa vse zaupanje liberalne gospode. Kot zaupnik JDS ima celo vrsto služb. Notar Carli je tudi predsednik in ravnatelj Posojilnice v Žužemberku. Zadnji čas je notarju Carliju zmanjkalo denarja. Kje ga dobiti? In so napravili g. notar takole. Sedaj, ko je splošno pomanjkanje denarja zlasti na kmetih, so g. notar odpovedali kredit mnogostevilnim kmetom v Žužemberški fari. To so storili g. ravnatelj Carli kot ravnatelj in predsednik »Posojilnice«. Toda, da bodo tudi g. notar Carli kaj zaslužili, niso odpovedali g. ravnatelj Carli sami, ampak so vsako terjatev odstopili g. notarju Carliju, ki je pri tem računal ogromne notarske stroške za vsako odpoved. Tako

(Dalje glej v naslednjem stolpcu spodaj.)

PO SVETU

Revolucija v Albaniji. Albanski vstaši so zavzeli skoro vso Albanijo in pregnali vladne čete. Zasedli so tudi glavna mesta in pregnali vlado. Predsednik vlade Fon Noli je z drugimi člani vlade pobegnil v Italijo. Vladno krmilo je vzel v svoje roke vodja vstajev Ahmed Zagu.

»Protiboljševiški blok« na Balkanu. Protiljudska Pašić-Pribičevićeva vlada se je hitro znašla v bratskem objemu z enakimi vladami v Bolgariji in Romuniji. Pod pretnost, da vsem tem državam preti nevarnost komunizma, so se vlade omenjenih držav dogovorile za skupen nastop proti »preteči komunistični nevarnosti.« Ta pa je seveda le firma, pod katero hočejo nazadnjaški režimi preganjati opozicijo, zatirati ljudsko voljo in si na ta način podaljšati življenje. Vsi vemo, da tudi v Bolgariji ne vlada ljudstvo, pač pa klika, ki se je polastila na nasilen način vlade. Tudi v Rumuniji se drži sedanji režim le s pomočjo pušk in bajonetov. Seveda se povsod čuti vedno večji odpor ljudstva in ni več daleč čas, ko bo ljudstvo pomedlo z nazadnjaškimi in nasilnimi režimi. Zato pa proglašajo režimovci vse, ki se jim ne marajo ukleniti, za »komuniste« in proti tem sklepajo zveze. Seveda jih tudi takšne zveze ne bodo rešile.

Izpraznitev Porenja. Francoske čete bi morale v januarju izprazniti Porenje. Te dni pa se je vršila v Parizu konferenca zastopnikov Anglije, Italije, Belgije, Japonske in Francije, pri kateri so ugotovili, da Nemčija ne izpolnjuje svojih obveznosti glede razorožitve. Tako so baje našli v neki nemški tovarni 40.000 strojnih pušk. Radi tega so sklenili, da bo Porenje še ostalo zasedeno.

je g. notar Carli zaslužil lepe težke tisočake. Tako zna samo liberalce. Kaj bi bilo z našim ljudstvom, ko ne bi že zdavnaj ustanovilo svojih rajfajzovnk.

p Kje so Orjunci dobili orožje. Sklicujoč se na določbo § 19 zakona o tisku od 17. decembra 1862. leta, predlagam, da uvrstite z obzirom na trditve v Vašem listu v št. 47 od 19. decembra 1924. leta na strani 265. pod naslovom »Kje so Orjunci dobili orožje«, v prvo ali drugo številko Vašega lista na istem mestu in z istimi črkami, sledeči uradni popravek:

»Ni res, da so kake vojaške osebe v Ljubljani delile orožje Orjunci, temveč je res, da se odkar postoji Komanda Dravske Divizijske Oblasti v Ljubljani, z njenim znanjem ali na njedo povelje, ni izdajalo od Komand te divizije nikoli kako orožje civilistom, in tako tudi ne Orjunci.«

Od Komande Dravske Divizijske Oblasti S. Br. 1648 od 18. decembra 1924. godine. — Sava B. Marković.

I. Amerika

se imenuje fina rujava kotenina, izdelana iz najboljše ameriške bombaže. — Po trikratnem pranju postane snežno bela. V zalogi pri

A. & E. SKABERNE — Ljubljana, Mesni trg 10.

SIRON · DOMOVINE

VAŠE PRI PRESKI.

(Smrt. — Organist štrajka.)

Umrli ste zadnje dni Janezova mati iz Goric in Ursula Kos iz naše vasi. Prva je bila vzorna krščanska mati, druga pa več kakor stoterim otrokom krstna in birmska botra. Naj uživata pri Bogu večno plačilo.

Naš organist še vedno štrajka. Popolnoma opravičeno zahteva primerno plačo. Župan urad je ponovno zaprosil občinski odbor, naj občina prispeva k temu. Pa kakor bi dregnil v aršenovo gnezdo, so se občinski očetje razhudili. Nekateri odborniki so izrekli kaj čudne pojme v tej zadevi. Nekdo se je celo izrazil, da je cerkveno orgljanje in petje luksus in da občina za take reči nima denarja. Kako pojmujejo ti ljudje cerkveno bogoslužje, je vsega pomilovanja vredno. Že skoraj celo leto imamo v cerkvi »veliki petek«. Žalostno, pa resnično.

KRSKO.

(Zerjavov kandidat.)

Torej novega kandidata za državni zbor imamo — Zerjavovega demokrata in dišnega župana našega Joskota Pfeiferja. Volivce imamo tudi; drugega pa pri volitvah treba ni, kot same že skrivajče in pa skuglice. Ampak zadnjih dvoje je važno v zvezi z rokami, ki te kroglice mečejo v skrinjice, mečejo pa obenem tudi kandidate. Tako tudi ho! — Ali meni naš po znani — pa ne po bošji volji na županski stolček dvignjeni župan, da bo nasedel naposled tudi ministriški stolček? No, če bi bilo radi umnega občinskega gospodarstva, tedaj morda še, prav gotovo ne po naših, pač po morda po balkanskih manirah. — Umno gospodariti v občini namreč zna naš župan tako, da je dvignil doklade na direktne davke, ki jih bomo morali plačevati leta 1925, za celih 285%, to se pravi: letos plačujemo po zaslugi nekaterih čuječih ljudi le 25%, prihodnje leto bomo plačevali pa 320%. Lep napredek, kaj?! Hvalo naj mu trobijo sedaj tisti, ki bodo morali precej na široko odpreti močnjčke, da bo tudi za župana Joskota nekaj odletelo. Saj se govori, da se mu je ob kimanju odhornikov plača zvišala na mesečnih 4000 K. — Kaj malega se da pa še postrani vjeti. Morda prevzame župan, predno postane minister, tudi službo občinskega redarja, ko odslavlja iz službe stare, v službi občine seivele može. — Pravijo, da bo zaključil letošnji račun s precejšnjim primanjkljajem. Če bi znal župan izrabiti situacijo sedaj, ko se bo gradila zagrebška električna centrala, ej, kake lepe dohodke bi lahko imela občina, in kmetokolčan bi bil rasbremenjen.

SMARTNO PRI LITJI.

(Razno.)

Dne 16. decembra smo imeli celodnevni gospodarsko-zadružni tečaj s temeljitimi, času primernimi predavanji. Take prireditve bi zaslužile večje zanimanje in udeležbo, kakor je bila. — Zveza kulturnih naprednih društev je napovedala predavanje za nedeljo 21. t. m. v sokolski dvorani. Prasna dvorana je pričala, da tudi ta liberalna vaba ne bo pritegnila našega ljudstva v Zerjavov tabor. — Dne 21. t. m. je umrl občinski tajnik in organist g. Filip Lokan. Služboval je tukaj dvakrat, in sicer prvič od l. 1900—1908 in od l. 1921 nadalje. Bil je vreden in pošten v zasebnem življenju in v službi. Služboval je več let pred prevratom in po prevratu v Selah na Koroskem, kjer se je boril za slovenski značaj občine. Ko so nasledili Nemei tudi Sela, je trpel v družbi z g. župnikom najhujše preganjanje. Dušne in telesne muke so mu spodkopale itak rahlo zdravje. N. p. v m.

METLIKA.

(Liberalni kandidat.)

Pred kratkim je tukajšnji gostilničar g. Dako Makar, znan pod imenom harambaša samostojnežev v Belikrajini, skilcal svoje zveste, pa maloštevilne zaupnike, da postavijo svojega kandidata za prihodnje državnozbornske volitve. On sam ni hotel

prevzeti tega »častnega« mesta, ker je pri zadnji volitvi kot kandidat častno propadel. Zato je poklonil to čast nekemu Nacku, krčmarju iz Luže pri Suhorju. Toda čujte in strmite: Nacek je hotel biti na vsak način gotov zmage, zato je hotel biti prvi za nosilec liste, kar mu pa g. Makar ni mogel dati. Na zadnje mesto pa se Nacek ni hotel vpisati. Končno so dobili nekoga Črnomalca, ki je pa že naprej povedal, da ne bo izvoljen. Navsezadnje pa je prišlo do prerekanja SKS, kam naj pristopi, ali k g. Puelju, ali Zerjavu, ali Prepeluhu, ali k P.P.? In tako se je njih shod zaključil brez pravega rezultata. Pozabiti se pa ne sme, da je bil tega shoda jako vesel kralj Alkohol!

ZUŽEMBERK.

(Pozabljena zastava.)

Na hiši »Posojilnice« v Žužemberku vselej zavirha zastava, kadar sodišče o njej izda kako važno odločbo. V petek 19. dec. pa je sodišče v Novem mestu izreklo zelo značilno razsodbo zadevajočo ta zavod, a zastave ni videti. Ravnatelj in predsednik gospod notar Carli: ven z zastavo! Zdravo Orjunci in Sokolii!

ST. JERNEJ NA DOLENJSKEM.

(Razstava gospodinjkega tečaja.)

Že dolgo ni bilo v šoli toliko ljudi kot v nedeljo 21. dec. Zakaj neki? Bila je razstava gospodinjkega tečaja. Ob 3 popoldne je bila slovesna zaključitev. Zaključila jo je voditeljica ga. Odlasek, nakar se je v imenu gojenk zahvalila Cimerman Tončka vsem, ki so pripomogli na katerikoli način, da se je tečaj tako lepo izvršil. Sledilo je še par ljubkih pesmic in pozdrav g. Rebsela in razstava je bila zaključena. Odhajali smo vsi z eno mislijo: Gospodinjki tečaji so potrebni in koristni, prosili bomo še za drugega.

ST. JERNEJ.

(Na delo za »Domoljuba«.)

Novo leto je zopet tu. Veliko lepega in koristnega si nam pripašal dragi »Domoljub«, teden za tednom, mesec za mescem. Res, bil si naš pravi prijatelj. In prav radi te bomo še naročili. Vendar je pa nekaj takih, ki hitro pozabijo, da je Novo leto tu in da »Domoljub« ne more zastopati romanti iz Ljubljane. Kaj pa s temi? Več kaj, dragi bralce? Takoj, ko boš prebral tebe vrstice, stopi k svojim sosedom in jih vprašaj, če so »Domoljuba« že naročili. In če ga niso, spomni jih, ne! to čimprej store ali pa naj kar tebi plačajo 30 Din, katere prinesi poverjeniku. Spomni jih tudi, da bo po Novem letu »Domoljub« prinašal lepe slike, kar bo gotovo vsakega zanimalo. Če bo storil vsak svojo dolžnost, bo po Novem letu prihajalo še enkrat toliko »Domoljuba« kot dosedaj. Na delo torej Bog živil!

IZ STAREGA TRGA PRI ČRNOMLJU.

(Odgovor na obrekovanje.)

Tudi v našem kotu Slovenije vzdihuje »Domovina« v zadnjih vzdihih. To pot je zavzdignila svojo ohromelo roko na našega občje spoštovanega domačina, ki kandidira kot namestnik v našem volilnem okraju. Toda ta hroma roka ni zadela tega moža, temveč je z vso svojo težo padla na zobe pisca dotičnih vrstic v »Domovini« in mu jih zbil. Kajti, če bi bil pisal resnico, bi se bil podpisal pod svoje vrstice s svojim pravim in celim imenom, da bi si očito pogledali iz oči v oči. — Očividna laž je, da je ta mož, katerega on imenuje »neki gospod« samo »baje« namestnik novega klerikalnega kandidata Nemančiča. Ta mož ni samo »baje«, ampak v resnici namestnik ne »novega«, ampak starega poslanca in kandidata g. Nemančiča. Piše tudi, da »je prišel možak precej vinjen s svojega shoda v gostilno... Čitatelj teh vrstic in poznavalec moči vina iz

poljanskih goric lahko sam presodi, kako more biti mož »precej vinjen«, če spije prav počasi pol litra tega vina. Nekaj važnega pisec ni zapisal v »Domovini«; bomo pa mi tukaj: Prvič: Dotična gostilna je bila odprta čez policijsko uro do 12. ure ponoči. Drugič, da je bilo »naprednjakov« v dotični gostilni manj kakor prstov na rokah. Tretjič, da je bilo v gostilni par poštenjakov, ki so pripravljene potrditi resničnost našega pisanja. Četrtyč, da so gospodje »naprednjaki« moža tako surovo nahrušili, da se je kot pameten mož raje umaknil, kakor pa, da bi imel s sirovinami kaj opraviti. Zatorej naj gospodje nazadnjaki raje sami sebe prej uče resničnosti, reda in dostojnosti, kot pa tega moža; katerega ena sama peta bolj pozna pravila odkritosti, reda in dostojnosti, kot pa vsi možgani vseh poljanskih nazadnjakov. Tu imate čitatelji zopet lep zgled, kako nazadnjaki s svojo »Domovino« lažejo, zato jim tudi ne bo dal noben poštenjak dne 8. februarja svoje kroglice. — Martin Radoš, Iv. Mihelič.

KOMENDA.

(Gospodinjki tečaj.)

Da v Komendi vsestransko napredujemo, o tem pričaj gospodinjki tečaj, ki se je pod spretnim vodstvom gospe učiteljice Marije Dolžan in gospodične učiteljice Helene Černe vršil od oktobra do sedaj. Čast gg. učiteljicam! Mnogo truda sta imeli, a želi sta mnogo uspehov. To smo spoznali dne 14. decembra, ko smo si ogledovali v društveni dvorani razstavo v tečaju izvršenih ročnih del in del kuhinjske umetnosti. Pohvala mnogostevlilnih obiskovalcev razstave je bila enodušna in nereditko si slišal vzklík: gg. učiteljice so napravile v tem kratkem času čudeže z našimi dekletki. Ker seveda čudežev v pravem pomenu besede niso delale, moremo iz razstave sklepati dvoje: prvič, da sta bili gg. učiteljici i spretni i vneti in drugič tudi, da so bile dekleta pridne. Torej čast in pohvala obojim. Želimo le, da bi voditeljice spremljali enaki uspehi tudi v prihodnje. Za ves trud, ki sta ga pri nas imele, pa ju bo spremljala naša globoko hvaležnost. — Ob sklepu so dekleta še priredile igro »Izgubljeni raj«, ki je ob nabito polni dvorani zelo srečno izpadla.

ST. JANŽ.

V nedeljo dne 21. t. m. nas je obiskal naš doseđanj poslanec g. Sušnik. Po prvi sveti maši je imel shod v društveni dvorani, katero so volivci napolnili do zadnjega kotička. G. Sušnik je poročal o sodelovanju jugoslov. kluba in o delu ministrov SLS. Z nepobitnimi dokazi je ovrgel vse podle laži, katero trosijo in razširjajo nasprotniki. Ljudje so sledili govorniku z izvanrednim zanimanjem. Na obrazih se je bralo veselje — pa tudi neomajna odločnost v borbi za narodne pravice. »Teater« sta nekaj časa igrala Keberček in Veber. Škoda, da so imeli zborovalci premalo potrpežljivosti z njima. Pozvali so Keberčka na oder, pa se je zbal. To je vzbudilo med poslušalci velikanski smeh, pa tudi slišati je moral take, da bi vsakdo, ki ima še kolikaj sramu, takoj izginil iz dvorane.

IZ AMBRUSA.

(Volivni shod.)

Volivno gibanje se je pričelo. 18. dec. je imel tukaj dobro obiskani shod g. dr. Kulovec, bivši minister. Podal je poročilo o bivši Davidovičevi vladi in o varokih, zakaj je edstopila. — Mi smo imeli voliko upanja, da se razmere v državi pravično uredi, če bi ta vlada ostala na svojem mestu. Njene načelo je bilo: Pravičnost za vse. Tako je prav. Mi nečemo ukazovati drugim, še manj pa hočemo biti sužnji, da bi nas drugi tlačili in odrinili. Pri teh volitvah gre za to: ali postanemo Slovenci v državi enakopravni s Srbi in Hrvati, ali pa bomo še naprej tlačeni in odrinani čez nagega. Možje, pomislite dobro, za kaj gre pri volitvah. Zato pa proč vse pomisleke. SLS je stranka krščanskih načel; ona se je borila in se bo borila za pravice slovenskega

Vedno najnovejše

volneno blago za ženske obleke in bluze
A. & E. SKABERNE — Ljubljana, Mestni trg 16.

Judstva. Ambrus je pa bil in bo v taboru SLS. Bralecem Domoljuba pa iskren pozdrav in voščilo. Naročnik Domoljubov.

SMARJE-SAP.

(Shod samostojnežev.)

Stranka umirajočih (samostojnežev) se je na praznik sv. Stefana prikazala pri nas v osebi znane Kušarja z Brezovice. »Farbale je maloštevilne vernike, da bi postal poslanec. Pa ne boš nič dosegl, kakor tudi ne tovariš Majcen, ki se nam je tam enkrat ponujal. Takih bedakov, ki bi volili politično mrljice, ne boš dobil med nami. Poslušali smo te in imeli svojo zabavo. Škrjančev ata pa nekoliko več drobita. Toda, če misliš, da ti bo šla 8. februarja pšenica v klasje, se pa hudo motiš, ker ljudstvo po vsej Sloveniji predobro pozna samostojne tiče, ki so enkrat po njegovi neprevidezni steteli v Belgrad in nas ondi na dan sv. Vida, ko so državno hišo sitali, prodali nikdar sili belgradski malhi. V lepi kotiji se je Kušar odpeljal naspred na Grosuplje, da bi se ondi govoril tistim, ki mu kaj verjamejo. Tvoj poslušalec.

BEGUNJE, GORENJSKO.

(Razno.)

Pred par leti je nekdo ukradel Jegliču (p. d. Tavčarju) v Begunjah konjsko opremo, zdaj pa se je rhesal in jo prinesel nazaj. Marsikdo, ki je letos pri občinskih volitvah volil s takoimenovano delavsko stranko, se je pokesal, ko je spoznal, da je poglavar stranke dr. Zerjav, voditelj Orjune. Tudi poboljšanje. Pa tudi samostojci ne bodo dobili 8. februarja dosti kroglice v skrinjico, ker vsak vidi, da so to pristni liberalci pod kmečkim imenom. »Medvede iz Hraše je prišel tipat na Zgoso, kakšne volje so volilci. Pa mu je šla trda: naslegovali so ga v vprašanji, n. pr. na koga se bo samostojna naslonila v Belgradu, katerih ni megl odgovoriti. Naznanje je rekel, naj vsak volivec dobro premisli, s katero stranko bo volil. Mi pa že poznamo edino pesteno stranko, ki dela za ljudstvo, to je SLS. Begunje, ki so kupili italijansko planino, bodo temu pritrčili. Dokler se vladali demokrati, ni bila potrjena ugodna pogodba med laško družbo in delničarji. Ko je pa nastopila vlada Davidovičeva, se je to kmalu zgodilo. Zato bomo volili s SLS, katere 4 zastopniki so bili tudi v njegovem kabinetu.

PARA PRI KOSTELU.

(Nov most.)

Dovršili smo končno delo, ki bo za naš kraj velike važnosti, osebito gornje vasi ob Kulpi, to je most pri Kuželju. Dolg je 49 m, železobetonski, okusno zgrajen, in ne koristi samo nam, marveč tudi sosedemu Hrvatom. Da smo po 40 letih pogovorov in glasnih želja končno prišli do tega, je predvsem zaslug našega poslanca Škulja. Pravočasno je nam svetoval podpisati pogodbo in vodil delo tako previdno, da bomo prav z malimi ali pa brez vsakih stroškov imeli most, razen domačega dela, ki smo ga s tlako vršili. Ljudstvo je poslancu zelo hvaležno, postal je naš častni občan in most se splošno imenuje most poslanca Škulja. V gospodarskem oziru nam je s mostom omogočeno novo življenje, ker doslej smo bili Kuželjci docela zaprti svetu.

RIBNICA.

(Naša pošta.)

V prvi vrsti bi sporočil uredništvu lista, da se na naši pošti dela z »Domoljubom« zelo slabo. Tako je postna uprava dne 26. decembra dajala nekaterim ljudem kar vso postjo za eno celo vas. Ko so sli ljuče od maše, so sporočali glasno kričoč ti »postarjci, za koga imajo oni pošto. Imeli so cele kopice razglednic in jih prebirali, šele potem so jih oddali naslovljenecem. Opozorjamo tem potom poštno upravo, naj take stvari prenehajo.

SMIHEL PRI ZUZEMBERKU.

(Na mrzlo postavljeni Orjunci.)

Dne 17. decembra se je vršil volilni shod, na katerem je poročal dr. Kulovec. Med shodom pa se nenadoma pripeljejo Orjunci na dveh vozeh z namenom, da shod razčeno. Opazili smo celo Hotkota, gostilničarja Polajnarja in peka Mrvarja z ogromno štruco pod pazduho, na katero je mislil vjeti šmihelsko fano. Mogočno stopi sredi govora Polajnar med zborovalce, misleč, da bodo g. doktorja na njegov mig nesli iz sobe in reče: »Možje Šmihelci, vsi

(Dalje glej v naslednjem stolpcu spodaj.)



VIII. Ali za zabavo, ali za dohodek?

Kdor malo globlje proučava način našega sadjarstva, mora priti do prepričanja, kakor da bi sadjarili bolj v zabavo in veselje nego iz praktičnih gospodarskih nagibov. Drugače si ne moremo razlagati, da ljudje tako brez prevdarka in brez vsakega smotra sadijo in cepijo vse, karkoli jim pride pod roko. Nekateri grede celo tako daleč, da hočejo za vsako ceno imeti, kar so videli na kaki sadni razstavi, na tem ali onem vrtu, pri tem ali onem prijatelju, ali kar najdejo v cenikih raznih drevesnic. Dobijo se posestniki, ki so si tekom dveh, treh desetletij nabrali do 100 in še več sort jabolk in hrušek v svojem sadovnjaku. In s kakšnim veseljem opazujejo vsako leto plodove teh naštetih sort! Kako so ponosni, ko imajo toliko različne robe kakor nihče v bližini! Samo na sebi to ni nič napačnega in prav radi verjamejo, da je to velezanimivo, zabavno in tudi jako poučno. Brez dvoma nudi tako sadjarstvo skozi celo leto mnogo najlepše zabave in čistega veselja.

Toda drago je to veselje in zabava. Privoščiti si jo more dandanes malokdo ali pa nihče. Nasprotno! Vsakdo bi moral delati in si na vse kripilje prizadevati, da bi si zagotovil iz vsake panoge čim večje dohodek.

In vendar! V sadjarstvu doslej nismo opazili tega načela. Ali ni bilo naše dosežanje sadjarstvo — sicer ne hote in ne vede — urejeno, kakor da bi bilo le v zabavo? Saj smo sadili in gojili kar brez izbire, saj smo segali venomer po novih sortah, saj se nismo posebno razburjali, ko je bila mešanica od leta do leta večja in dohodek razmeroma majhen. — — —

Tako ne sme dalje niti eno leto več. Brez odloga začnimo preurejevati sadjarstvo tako, da nam bo dajalo primerne dohodke, idealne dobrine (veselje in zabava) morajo stopiti v ozadje. Najprej dohodek, potem šele veselje in zabava!

Kakor sejemo vsako leto ene sorte žito, ene sorte krompir, repo, korenje, kakor gojimo enotne pasme živine, in gospodarskim razmeram primerne konje, tako sadimo in gojimo odslej odločno in dosledno le par sadnih sort, ki smo jih sami spoznali za najprikladnejše ali pa so nam bile kot najprimernejše priporočene.

Proč za vedno z zabavo v sadjarstvu, proč z malomarnostjo, proč z iskanjem novih sort! Resnost in temeljita prevdarnost naj zavlada pri vseh naših sadjarskih opravilih, zlasti pa pri precepljanju starejšega drevja in pri zasajanju mladega naraščaja. Sadjarili ne bomo več v zabavo, ampak pred vsemi za dohodek.

Kmetovaici, pridobite si več strokovne izobrazbe!

Kdor zahaja med našo kmetijsko ljudstvo po deželi in opazuje njegovo delovanje in stremljenje, mora priznati, da se to še premalo zaveda svoje važnosti in slabo razumeva naloge, ki ga čakajo v bodočnosti. Mnogo, veliko premnogo je še takih kmetov, ki pričakujejo zboljšanje svojega gospodarskega stanja samo od novoizvoljenih narodnih zastopnikov, bodisi tega ali onega prepričanja, ne da bi pa sami s svojim delom kaj pripomogli k temu. Brez dvoma je, da dobri kmetijski zastopniki lahko veliko store za kmetijski stan, vendar njih delo je malenkostno v primeri s tem, kar si lahko umen in izobrazen kmet pridobi z izboljšanjem svojega gospodarstva. To pa doseže le, če bo uporabil vsa razpoložljiva sredstva za dvigovanje pridelkov svoje zemlje. Za to mu pa ne zadostuje trud in delo, uporabiti mora tudi um, to se pravi strokovno izobrazbo, ki si jo pridobi bodisi iz kmetijskih šolah, bodisi iz strokovnega časopisja in knjig.

Kmet se mora naučiti spoznavati svojo zemljo in njene potrebe. Zemlja je njegova rodna mati, ki mu da vse, kar potrebuje, če lepo z njo ravna in ji izdatno gnoji. Čim boljše jo bo oskrboval, tim več pridel-

me poznate, ne pustite se farbati! Pa zmotil se je, kakor že nikdar. »Dolgo si nas farbali, pa nas ne boš več!« je dobil odgovor in krepke, a poštene kmečke pesti so zagrabile Orjunce in jih v par trenutkih vrgle ven pred vrata, nakar se je shod nemoteno vršil. Orjunci so bili tako presenečeni, da so celo na strace pozabili. Liberalna gospoda! Ukradli ste kmetom trška posojilnico a pomočjo krivoga pričevanja, sedaj nas hočete še odreti na tak način, kakršnega ni izumil do sedaj še noben kmetijski oderuh. Mislite, da ne vemo, kako velik liberalen gospod iz naših žuljev plačuje buteljke šampanja po 150 Din eno steklenico. Prav si rekel Polajnar! Poznamo dobro tebe, pa še bolj tvojo dično družbo.

RIBNISKI OKRAJ.

(Zoper zvišane doklade.)

Naše občine je zelo razburila vest, da bo moral naš okraj plačevati do 187 odstotkov naklade za zdravstveni zastop in to vsled povisanih doklad nekaterim nameščencem. Nasprotniki so to vest takoj perabili, češ glette, kako so poslanci SLS, ko so bili na vladi, zvišali kmetu davke. Poslanec Škulj je šel osebno v Belgrad, da uvidi, katera vlada in

kaj je dala tako odredbo. No in kaj je res? Visoko povisane zdravstvenih doklad je povzročila Pašič-Pribečevićeva vlada, ko je sprejela 30. marca tozadevno določbo v finančnem zakonu. Naši poslanci pa so govorili in glasovali proti onemu finančnemu zakonu in proračunu. Sedaj se vidi, kdo je kriv. Sicer pa je bil protest naših občan tako močan, da ono povisane ni obveljalo in tako je mogel naš zdravstveni zastop določiti le 19-odstotno naklado, prejšnja je pa odpadla.



n Orlovski odsek pri Sv. Heleni priredi na dan Sv. Treh kraljev, 6. januarja 1925 ob 3. popoldan v društvenem domu telovadno akademijo. Na sporedu je poleg deklaracijske govora in petja več telovadnih točk, med katerimi se bodo tudi lastno sestave brezdvomno odlikovale.

n V Sori na praznik sv. Treh kraljev ob 8 popolne igra v 5 dejanjih DOMEN.

ka mu bo dala. Če ji pa ne nadomesti tega, kar ji odvzame, ostane le skopa mačeha, ki mu bo nudila samo pičel, grenak kos kruha.

Vsak kmet naj skuša zvišati svoje pridelke z umnim obdelovanjem zemlje, s pametnim ravnanjem s hlevskim gnojem in gnojnic in z izdatno uporabo umetnih gnojil. Ze s tem, da porabimo zadnjo kapljico gnojnice, ki se dandanes žal še v velikih količinah steka v jarke in potoke, si izdatno zvišamo pridelke. Tudi hlevski gnoj pridobi na vrednosti, če umno ž njim ravnamo. Vse manj vredne odpadke v gospodarstvu spravimo skupaj na kompost, ki nam služi kot izvrstno gnojilo za travnike. Toda popoln uspeh dosežemo edinole z uporabo umetnih gnojil, ki najbolj zvišajo pridelke naših njiv in travnikov.

Umetna gnojila so res dobra, bo kdo ugovarjal, toda kje naj vzamem denar za nje? Morda je res, da kmet nima vedno sredstev na razpolaganje, da bi si lahko nabavil potrebna gnojila. Toda pogledjmo obrtnika ali trgovca, ki tudi nimata vedno dovolj kapitala, da bi povečala svoj obrat; vzlic temu ne držita križem rok, ampak si poiščeta potreben kredit, ker sta prepričana, da vzlic visokim obrestim bosta vendar imela dobiček. Tako bi moral postopati tudi kmetovalec. Najprej si mora biti na jasnem, katera umetna gnojila in v kakšni množini jih bo rabil; potem si priskrbi potreben kredit za njih nabavo, kajti prepričan je, da mu bodo bogato povrnila obresti. Najboljše naložen denar je pač tisti, ki ga kmet izda za umetna gnojila, pa tudi za napravo gnojilšč in gnojničnih jam, za nakup primernih strojev in za zboljšanje svojega gospodarstva. To je umno kmetovanje!

Toda za umno gospodarstvo je treba nekoliko strokovnega znanja. Ker pa vsem ni mogoče posečati kmetijskih šol, naj vsaj posebno v zimskih mesecih prebirajo marljivo strokovno časopisje in kmetijske knjige. Skoraj z vsakega članka se črpa eden ali drugi pameten nasvet, ki ga je mogoče porabiti v gospodarstvu. Le strokovni pouk o napredku na kmetijskem polju bo našemu kmetu zagotovil obstanek na lastni grudi.

Hranjenje umetnih gnojil.

Pri hranjenju umetnih gnojil velja kot glavno načelo, da jih hranimo na suhem prostoru, kamor ne dosežajo zunanji vplivi. Tako spravljena umetna gnojila moremo dolgo časa obvarovati izgub brez nevarnosti, da bi se zmanjšala njih učinkovitost in porabnost. To velja posebno za gnojila, ki se lahko navzamejo vlage, kakor so čilski soliter in kalijeva sol. Pri daljšem hranjenju teh gnojil se vendar ne moremo izogniti delnim izgubam, kakor n. pr. pri apnovem dušiku ali superfosfatu. Tomasova žilindra se na suhem prostoru ne izpreminja; pač pa se v vlažni shrambi navzame vode in apno v njej se deloma spremeni. Kostne moke se na vlažnem prostoru zaparajo in se začnejo s pomočjo bakterijev razkrojati.

Posebno skrbno je treba hraniti čilski soliter, ki hlastno vsrkava vodo; ker je strupen, je skrbeti, da ne pride živina do

njega. Soliter pospešuje tudi gorenje, vsled tega ga moramo varovati pred ognjem. K hranjenim gnojilom zabranimo pristop živini in perutnini, ker je večina teh snovi strupenih. Kdor si hoče ohraniti vreče od umetnih gnojil, naj jih po izpraznjenju temeljito izpere.

Gospodarska obvestila.

DENAR.

g Vrednost denarja 30. decembra. V Curihu je notiral naš dinar 7.75 centimov. Na domačih borzah se je kupčevala tuja valuta po sledečih cenah: 1 švicarski frank Din 12.83—12.90, 1 franc. frank Din 3.57—3.62, 1 lira Din 2.83—2.86, 1 češka krona Din 1.99—2.02, 1 zlata marka Din 16.60, 1 dolar 65.7—66.7, 1 funt šterling Din 312—314, 1 romunski lej Din 0.34, 1 bolgarski lev Din 0.45. Za 1 dinar dobimo 1070 avstrijskih kron ali 1110 mažarskih kron.

g Kovan denar. Vlada je naročila kovane dinarje, poldinarje in dvodinarje pri francoski trdkki Societè de Monnaieage za 791.280 dolarjev.

CENE.

g Tržišče z žitom. Cene pšenici so v zadnjem času poskočile, kar je v zvezi s čvrstočo na ameriških tržiščih. Inozemstvo je dovoljevalo povišane cene, radi česar se je kupčija dalje povoljno razvijala. Pšenica se trguje v Vojvodini po 415—430 Din, oves 300, ječmen 350, koruza 185—200, moka 630—650 Din od nakladalne postaje.

g Tržišče z lesom. Kupčija je zaradi skoka dinarja negotova. Pred prazniki so se izvažala večinoma le drva za kurjavo, a na Francosko slavonska hrastovina. Doma se kupčuje največ z drvini za kurjavo, vendar je v splošnem domače tržišče zelo mirno.

g Tržišče s hmeljem v Žatecu. Zadnji teden je bilo veliko povpraševanje po hmelju, vsled česar so se cene dvignile skokoma na 3200 do 3500 čeških kron za 50 kg. Glavni kupci so izvozniki, ki kupujejo zgolj v kritje potrebnih množin hmelja za domače in inozemske velepivovarne. Plačevalo se je za prvovrstno blago od 3400—3500 Kč, za drugovrstno 3250—3300 Kč in za tretjo vrsto 3200—3250 Kč za 50 kg. Razpoloženje je čvrsto in cene narasčajo.

g Tržišče z jajci. Cene jaje so vzlic temu, da so bili prazniki in zimski čas, vendar še oslabele. Nakupovale so se po sledečih cenah: v Sloveniji Din 2—2.25 za komad, na Hrvaškem in v Slavoniji po 2 Din, v Bački po 1.75—1.85 Din, v Srbiji po 1.70—1.80 Din za komad. Iz inozemstva je malo povpraševanja, le v Švico je šlo nekaj blaga. Produkcija v naši državi je bila letos v tem času radi ugodnejšega vremena nekaj večja kakor navadno v tej dobi. — Na inozemskih trgih so cene neizpremenjene. Na Dunaju je na trgu mnogo ruskega konzerviranega blaga.

ZIVINA.

g Mariborski živinski sejem 23. dec. Prignanih je bilo: 5 konjev, 3 bik, 78 volov, 287 krav, 6 telet, skupaj 379 komadov. Povprečne cene za kilogram žive teže: voli debeli Din 11.50—12.50, poldebili Din 11.

do 11.50, vprežni voli Din 10—11, biki za klanje Din 10, krave za klanje debele Din 10—11.50, za pleme Din 7.50—10, krave klobasarice Din 5—7.25, molzne in breje Din 9.50—10, mlada živina Din 8—13.50, teleta Din 15.

g Naša trgovina z Avstrijo. V teku lanskega leta je znašal izvoz v Avstrijo 2328.4 milijonov Din, kar predstavlja 28.93 odstot. vsega našega izvoza v tem letu. Avstrija stoji na prvem mestu. Uvoz iz Avstrije pa je dosegel lani 2238.3 milijone Din ali 26.94 odstotkov našega celokupnega uvoza. Tudi tu stoji Avstrija na prvem mestu. V prvih devetih mesecih 1924 je znašal uvoz iz Avstrije k nam 1203.1 milijonov Din ali 20.07 odstotkov vsega uvoza. Iz teh podatkov je razvidno, da je avstrijski uvoz k nam letos manjši kakor lani, obenem tudi, da se je zmanjšal delež Avstrije v naši uvozni trgovini, ki znaša letos samo eno petino vsega uvoza. Za prvo mesto v naši uvozni trgovini se borita sedaj Češkoslovaška in Italija.

DAVKI.

g Trošarina na vino. Trošarino na navadno vino je zavezan plačati vsa k d o, ki prejme neobdačeno vino v katerikoli množini, bodisi iz lastnih ali pa iz tujih zalog za neposredni konsum ali pa za gostije na ženitbah itd.

Izveti so vinogradniki, ki ne izvršujejo gostilničarskega obrta ali drugačne prodaje vina na drobno — pod 50 litrov — razen če ga morda prigodno točijo pod vejo in ki ne izvršujejo obrtne prodaje na debelo, glede množin, ki jih od svojega pridelka porabljajo zase in za svoje gospodarstvo.

Obenem z državno trošarino po 37 Din za hektoliter je plačati tudi odobreno občinsko doklado v določenih odstotkih.

Tihotapstvo se zakrivi:

1. kdor prejema obdavčljivega vina sploh ni prijavil;

2. kdor je prejem vina sicer pravočasno, to je 24 ur po vkletenju naznanil, ni pa tudi v istem času plačal odpadajoče trošarine. Glede prekasnega vplačila občinske doklade finančna oblastva ne kaznujejo.

Kazen je izza 15. febr. 1923 petkratni iznos prikrajšbi izpostavljene državne trošarine. Poleg tega pa je plačati tudi takso za obsodbo po t. p. 229 in redno trošarino.

Nerednosti napravi:

1. kdor prejme vino s svobodnico pa ne prijavi sprejema in ne predloži svobodnice tekom 24 ur odkar je prejel vino;

2. kdor prejme vino s kontrolnim listom, pa tega ne predloži tekom 24 ur po prejemu;

3. kdor prijavi prejem vina pravočasno, pa ne predloži ali vpošlje čekovne prejemnice tekom 24 ur po prejemu vina kot izkazilo, da je tudi trošarino pravočasno plačal;

4. kdor prevažna vino v množini nad deset litrov brez transportnih listin (svo-

Dobro in poceni

se kupuje v manufakturni trgovini
A. & E. SKABERNE — Ljubljana, Mestni trg 10.
8

bodnice ali kontrolnega lista), ne prijavi delitva pošiljatve, izpremembe namembne postaje, adresata, vozila, transportne dobe, posode ali primanjkljaja itd.

Za vse obdavčeno vino se izdajo svobodnice, za neobdavčeno pa kontrolni listi.

Vinogradniki v Sloveniji, ki v 10. dneh od dne ko so izprešali vino, ne prijavi dobljene količine vina pristojnemu oddelku finančne kontrole, ali oni, ki prodane količine vina pravtako ne prijavijo pristojnemu oddelku finančne kontrole, preden jo izroče kupcu, se kaznujejo v denarju s 1000 Din in ob vsaki ponovitvi s 2000 Din, kupci vina pa kakor tihotapci po zgoraj omenjenih določbah. Na podlagi te prijave vinogradniki ne plačajo nikakih trošarin ali taks.

RAZNO.

g Obvarovanje lesa pred črvivostjo. Da ne postane les črviv, olupni na drevesnem deblu, ki ga nameravaš posekati jeseni, že spomladi lubad v podobni kolobarja. Tako drevo porabi poleti ves škrob, ki ga ima v deblu in v vejah za napravo listja in zato bo njegov les bolj trpežen. Skušnje so namreč pokazale, da se živijo lesni črvi večinoma od škroba, zato ne napadajo onega lesa, ki mu manjka ta snov.

g Odstranite mah iz svojih travnikov. Mah je na travnikih hud plevel. Najbolj se razvija tam, kjer ne more rasti trava, bodisi, ker je travnik prevlažen, ali pa preveč obsečen od drevja ali pa premalo rodoviten. Najuspešnejše zatiramo torej mah s tem, če odstranimo te napake in sicer da travnik osušimo s pomočjo jarkov, drevje in grmičevje odstranimo in zemljišče pognojimo. To pa tudi še ne pomaga, ampak popoln uspeh dosežemo le tedaj, če mah odstranimo z železnimi grabljami ali s travniško brano. S to zrahljamo obenem tudi gornjo zemljo na travniku, kar zelo vpliva na rast trave. Brana se travnike lahko celo zimo do spomladi, le če zemlja ni zmrzla in ne premokra. Potem ko snov s mahom zelo zaraščene travnike temeljito pobranali in odstranili iz njih mah, je dobro če jih zasejemo še s travno mešanico. Še bolj koristno je, take travnike pognojiti s Tomasovo žlindro in kalijevo soljo ali kajnitom. Tudi bleviski gnoj je izvrsten in lesni pepel tudi koristi.

g Posnemalniki so potrebni v vsakem kmetijskem gospodarstvu, ker se z njimi hitreje posname mleko, dobi se iz njega več smetane in potem tudi masla in to je tudi po svoji dobroti mnogo boljše. Nabava posnemalnika se izplača najkasneje v enem letu, naj bo ta še tako drag, kajti le z njegovo pomočjo se dobi pri stolitrih mleka do 4 kg dobrega finega masla, medtem ko dobimo pri navadnem posnemanju mleka komaj 3 kg masla. Dobiček naj si vsak sam izračuni.

Ako pijes »BUDDHA« čaj,
vživaš že na zemlji raj!

J. Menart

trgovina — Domžale

želi cenjenim svojim odjemalcem

veselo novo leto!

GOSPODINJA

MATERE, DEKLETA!

Ob novem letu se po vaših domovih vsiljuje brezverska in surova »Domovina«, ki na vse načine prikrilo in včasih tudi odkrito skuša zanesti v vašo družino brezverstvo. Njena bogokletstva o sv. Trojici in Materi božji so znana. V vsaki številki udriha po duhovnikih ter laže o njih dobro se zavedajo, da s podiranjem duhovnikovega ugleda zanaša v srca versko mlačnost, ki preide končno naravnost v versko sovražstvo. Nebroj zgledov že imamo, kako je po brezverskem časopisju versko življenje po domovih popolnoma propadlo, z verskim življenjem je propadla pravost — in tako imamo v pre mnogih hišah, kjer so liberalni listi popolnoma že zamorili sleherno sled vere, toliko pravne naravnost zločinske propalosti, da je človeka groza, ko to sliši. V Ljubljani je v tem oziru nebroj zgledov — treba je samo malo globlje pogledati v razne ljubljanske družine — pa tudi na kmetih, kjer propalost radi javnosti ne more tako na dan, se v časih z rekama lahko otipljejo posledice brezvernosti, ki polagoma prehaja iz časopisov.

Matere, dekleta: rešite svoje družine pred pogubo! Brezverski strup iz krščanskih hiš venkaj!

ČUVSTVENO ŽIVLJENJE.

Čuvstva so prijetni ali neprijetni občutki v duši, ki jih povzročajo predstave in misli. Otrokova duša je zmožna različnega razpoloženja, ki se javlja z različno močjo in vpliva na njegovo mišljenje in hotenje. Ene in iste predstave in eni in isti dogodki vplivajo na vsakega človeka drugače, kakor je namreč razpoložena njegova notranjost. Zato je tudi različen učinek teh vtisov, t. j. čuvstvo pri raznih ljudeh. Torej so čuvstva pojavi duševnega življenja vsakega posameznika in temelj za njegovo mišljenje in hotenje. Kakorkoli se razvname čuvstvo, tako sodeluje človek pri kaki stvari; odloči se zanjo ali proti njej.

Ako ni čuvstveno življenje od zgodnje mladosti usmerjeno v pravo stran, ne obvaruje človeka ne znanost, ne bogastvo, ne kaj drugega, da bi ne zašel na stranpota in postal nesrečen. Zato je glavna stvar pri vzgoji, da vodi čuvstva v pravo smer in vadi otroka z besedo, dejanjem in zgledom v premagovanju in samozataji.

Razum in čuvstvo se morata pronieati in izpopolnjevati. Ako vzgoja boli vpliva na čuvstvo kot pa na razum, postane otrok preveč občutljiv in razdražljiv. Zlasti se pri živahni domišljivi pokažeta čezmerna čuvstvenost in občutljivost kot posebna izrodka. V tem slučaju naj mati prav nič ne vpliva na razvoj čuvstva: veselja, žalosti ljubezni itd., ker je to že samoposebi dovolj razvito. Rajše naj s primernimi vprašanji in razlago vpliva na razum.

Enostranska vzgoja zgolj razuma, ali prevelika strogost pa povzročata nekako topost napram vsem vtisom in napravita

otrokovo notranjost trdo in suhoparno. Tako vzgojo je treba izravnati s tem, da se vpliva na otroka na mil, dobrohoten in ljubezniv način, kar gotovo sčasoma otaja mrzlo notranjost. Tako je treba otopelost in pretirano čuvstvenost v enaki meri zabranjevati.

Deklince so navadno bolj čuvstvene kakor dečki, zato pri njih ni treba še posebnih vzgojnih vplivov za razvoj čuvstva. Pri njih je mnogo bolj na mestu vzgoja razuma. Dečki pa so navadno bolj trdi in brezobzirni; zato jih je treba navajati k ljubeznivosti, dobrodušnosti ali vsaj k obzirnosti napram vsem, zlasti pa nasproti sestram, katere navadno zapostavljajo, jim nagajajo itd.

Največji vpliv pri tej vzgoji ima lepo urejeno družinsko življenje in prijazna otrokova okolica. Kjer žalostne domače razmere tlačijo in begajo vse družinske člane, tam uvence čuvstveno življenje otrok že v kalii. Materina ljubezen pa je središče ljubezni, veselja in sreče v detinski dobi, četrta družina ne živi v izobilju. Otroka pa je posebno treba varovati silnih vnanjih vtisov, ki bi mogli spraviti njegovo notranjost iz ravnovesja. Nikoli ga ne sramotiti pred drugimi, rajše mu pomagati iz zadrege, sicer postane nezaupen, skrit in zakrknjen. Kakor je marsikateri odrasel človek skrit in tih, da ne nosi svojega srca kar na dlani, četudi mu je srce polno in gorko čuteče, prav tako so tudi otroci boječi in sramežljivi, kadar bi morali izraziti svoja čuvstva. Verno je treba opazovati, kam nagibljejo otrokova čuvstva in kako se javljajo, da je mogoče že zgodaj izravnati nepravilna, čezmerna omejevanja, čuvstveni revščini pa pomagati do primerne razmaha.

MIGLJAJI ZA GOSPODINJO.

Mast ali slanina (špeh), ki je zaradi starosti dobila neprijeten duh ali okus, se da popraviti, ako prideneš, ko jo pričneš creti, nekaj koščkov dišeče korenine (inger), ali par zrnc popra, zrezan lavorov list, ali nekaj rezane čebule. Tudi slab okus olja (ako zabeliš z njim) odpraviš na isti način.

Steklenice in kozarce umivaj z mlačnim jesirom in peskom. S tem jih dobro stresaj in nazadnje oplakni z mlačno vodo. Celo zelo zanemarjene steklenice in kozarce moreš na ta način hitro in lepo umiti, ne da bi steklo pri tem trpelo.

Mastne madeže iz žameta odpraviš s terpentinom. Krilo, jopico ali ruto pregrni na mizo, ki je pripravljena za likanje; na madež zlij par kapljic terpentina in z žametno krpico drgni sem in tje. Da se iznebíš neprijetnega duha, obesi obleko za nekaj časa na zrak. Ako madež ni izginil, ponovi snaženje.

Gube in zmečkana mesta odstraniš iz žameta, ako jih zmoliš z vodo na pravi strani, svilen žamet potem na narobni strani zlikaš na trdi podlagi, bambazast (pavolnat) žamet pa le potegneš čez rob vročega železa.

Kis (jesih) ima tudi zdravilne lastnosti. Pri raznih slabostih priporočajo umivanje z jesihom ali obkladke. Posebno dobro vpliva umivanje hrbta z jesihom. Jesih je tudi izborna sredstvo, ki odstrani gnilobo iz ust in grla; zato zelo priporočajo izmivanje ust z vodo, v katero prilijemo nekoliko jesiha. — Z jesihom namešano vodo uporabljaj tudi za umivanje, ako te muči ponoči potenje.

Nove nogavice so mnogo trpežnejše, če jih, preden jih obuješ, skuhaš ali vsaj popariš in potem splakneš v mrzli vodi.

PRAVILA VARČNOSTI.

1. Ne kupuj, česar ne potrebuješ! Opuščaj nepotrebno in potrebno ti ne bo manjkalo! Ne varčuješ, če se vprašaš »ali rabim?«, nego »ali morem pogrešati?!«

2. Pri kupovanju glej bolj na »dobro« kakor pa na »poceni!«

3. Ves svoj nakup plačaj takoj! Potem ti tudi ne preostaja denarja za nepotrebne reči.

4. Kupuj vsaj važnejše stvari po več skupaj! S tem prihraniš na času in na denarju.

5. Ne izposojaj si ne denarja ne kaj drugega, nego se skušaj zadovoljiti s tem, kar imaš!

6. Zapomni in če le mogoče zapisuj dohodke in stroške!

7. Ostanek, in najsi bo še tako majhen, vložil v hranilnico! (»Čebelica«)

8. Ne hrani pri te denarja, temveč varčuj pri vseh stvareh! To storiš, ako kupljeno dobro shraniš, previdno in pametno uporabljaj ter skrbno in pazljivo obračaj.

9. Celo razni odpadki morejo postati vir novih dohodkov, ako jih prav obračaj.

KUHINJA.

Dušena jabolka št. 1. Deni v kozico za oreh masla; ko je vroče, mu pridaj kepico sladkorja in pest krušnih drobtin, ko se nekoliko zarumene, pridaj približno šest srednje debelih olupljenih in zrezanih jabolk, dve žlici vina, štiri žlice vode, košček cimeta in limonine lupine. Pokrij in duši počasi 20—25 minut. Potem jih dobro zmešaj ter postavi na mizo k pečenki ali močnati jedi. Pa tudi za otroke in bolnike so taka jabolka dobro krepčila.

Dušena jabolka št. 2. Olupi ¼ kg kisljih jabolk, zreži na kose in deni v lizo, prideni eno veliko žlico sladkorja, 5 žlic vode, prav malo limonine lupine, pokrij in duši, da se zmehčajo. Kuhane dobro zmešaj in pomazi po zgoraj opisani polenti.

Jabolčni pire. Jabolka, kislja, operi in jih naloži na pleh ali kozo, postavi jih v pečico, da se zmehčajo; pretlači jih skozi sito, osladi po okusu, dobro jih zmešaj in naloži na krožnik v kupček, potresi s sladkorjem, z razbeljeno lopatico jih zarumeni. Na mizo postavi pire gorak ali mrzel.

IZJAVA. Podpisana Marija Trček, po dom. Vrbanke, posestnica v Zg. Hrušici št. 25 preključujem in obžalujem, kar sem o Ivani Pogačarjevi, perici v Zg. Hrušici št. 29 žaljivega govorila, posebno kar sem ji neosnovanega očitala glede razmerja z mojim možem. Zanavljujem se ji, da mi je odpustila in odstopila od kazenskega preganjanja ter se zavozujem povrniti ji vse stroške kazenske pravde. — V Ljubljani, dne 24. dec. 1924. **MARIJA TRČEK.**



IZOBRAZBI



Framasonstvo.

II.

Ločiti moramo dalje višnjevo in rdečo framazonstvo. Prvo je povsem nedolžno. Obstoja v tem, da se člani shajajo k družabnim prireditvam in se drug drugega podpirajo v raznih življenjskih neprilikah.

Rdeče framazonstvo pa je organizirana tajna družba, ki istotako, pod plaščem človekoljubja začenja in izvaja najpogubonosnejše načrte. Dela popolnoma na skrivnem in zato s toliko spretnostjo in premišljenostjo, da ji ni mogoče okom priti.

Evo par izjav framazonov samih. Framazon Lanessau je l. 1905. spregovoril v francoski državni zbornici sledeče: »Mi moramo nesramneža iztrebiti, ta nesramnež ni klerikalizem, ampak Bog sam.« Ferdinand Faure je že poprej l. 1885. govoril v isti zbornici: »Mi moramo vničiti vsak verski pojav brez ozira v kakšni obliki se pojavlja. Pa še več. Mi moramo zatreti vse metafizične ideje ali bolje rečeno vsako versko prepričanje, ki ne poteka iz golega razuma.« Framazon Delpuch je pisal l. 1903: »Slava Galileja je trajala 20 vekov. Sedaj se izgublja v pozabljenost in ljubo nam je, da moremo ugotoviti, da mi framazoni nismo stali ob strani, ko se je jelo rušiti Kristusovo kraljestvo.«

Ker je katoliška Cerkev najboljša bramba vere, je umljivo, da se framazonstvo z vso silo zaganja ravno zoper njo. Poslušajmo zopet framazone same. Leta 1884. je zopet bilo, ko je govoril framazon Desmons v zbornici: »Boj med framazonstvom in katoliško Cerkvijo je boj za življenje in smrt in sicer brez prestanka in prizanesljivosti.« L. 1904. je pisal že imenovani M. Delpuch: »Od takrat, ko se je ustanovilo framazonstvo pa do danes je in ostane zaveden sovražnik katoliške Cerkve.« Istega leta je izjavil framazon Léon Mariin: »Framazonstvo hoče izpeljati popolno razkristjanjenje v Franciji s tem, da si osvaja vsa polja javnega življenja.«

In res kot najboljše sredstvo v dosego svojih namenov smatra framazonstvo to, da se polasti v vseh državah državnega vodstva. Tako je izjavil l. 1898. framazon Guyer za Francijo: »Naša armada šteje le 25.000—30.000 članov (mimo srede moramo pristaviti, da framazoni za javnost namenoma navajajo večkrat manjše število svojih udov) in vendar imamo v državni zbornici 242 poslancev in 200 senatorjev.«

Judje povsod.

Leta 1913. so imeli okrajno nacionalni Judje v Lvovu in Galiciji zborovanje. Neki rabin je govoril govor, v katerem je prav jasno pokazal svoje sovraštvo do vsega, kar je katoliško. Med drugim je

rekel: »Bratje! Že 19 stoletij se bojujemo Izraelitje za svetovno nadvlado, ki jo je Bog obljubil že patriarhu Abrahamu, toda zmagal je Križ in premagal Judovstvo. Toda »dum spiramus — spreamus«. Dokler dihamo — upamo. Zlato, pred katerim upogiba človeštvo koleno, je v naših rokah in to je naša bodočnost; posrečilo se nam je že svetovne borze dobiti v naše roke na Dunaju, v Parizu in Berlinu. Bili smo 19 stoletij pod suženskim jarmom, toda danes smo se ga otresli za vedno ter smo močnejši kot naš nasprotnik. Res, da se da marsikak Jud tudi krstiti, toda tudi krst nam prinaša velik del zmage, tudi krščeni Jud ostane vedno Jud. Glavni naš sovražnik je katoliška Cerkev; zato se moramo v prvi vrsti bojevati proti voditeljem Cerkve, proti duhovnikom; moramo jih zasramovati, zaničevati, da jim vzamemo ves vpliv pri ljudstvu, dobiti moramo svobodno šolo ter doseči konec nerazdružljivosti zakona. Pripomoček pa nam bodi časopisje, ki je že v veliki večini v naših rokah.« Tako je torej govoril Jud, jasno kot še nihče pred njim. In ni se motil! Za sedanjo Avstrijo je n. pr. izračunal neki Nемец (Jožef Eberle) majnika l. 1923, da je na Dunaju 90 odstotkov vseh listov judovsko-svobodomiselnih. Za Nemčijo pa je izjavil: »V Nemčiji nimajo vsi vodilni listi katoliški skupaj v Kolinu, Berlinu, Draždanih, Monakovem, Nürnbergu, Augsburgu, Stuttgartu, Karlsruhe in Manicu toliko naročnikov kot jih ima judovski »Berliner Tagblatt« sam. In drug znamenit mož Nемец (dr. Hilgereiner) pristavlja: »Nisem sovražnik judov (»kein Rassen — Antisemit«), vendar vem za gotovo, da je vpliv judovstva na omiko katoliških narodov silno poguben. Judje so imeli od Boga samega določeno nalogo, da posredujejo svetu nauk o Bogu, žal, da so se temu poklicu izneverili, posebej, ko so zavrgli Odrašenika. Od takrat so postali nositelji svetovnega nazora, katerega edini cilj je: denar. Za judovsko časopisje je uspeh edini bog, senzacija edina vodilna zvezda in npravni zakon tisti, ki se mu pravi: dobiček. Katoličani znebimo se vendar enkrat davka, ki ga plačujemo svobodomiselnemu časopisju.«

Navedimo še en izrek judovskega ogrskega časopisa »Szombat«-a, ki je pričel izhajati lansko leto in nas katoličane zasmehuje sledeče: »Črna garda, ki je brez vsake moči, kliče ves svet skupaj, ker vedno prodira judovsko časopisje. Od jeze se tresejo, ker ne morejo držati z nami koraka in očitajo svobodomiselnemu časopisju vse hudo. In vendar obvladuje naše časopisje ves svet, in vendar se ravna milijoni po navodilih judovskega časopisja. Tarnanje katoličanov ne ovira nejnemj napredka in razširjanja judovstva na polju časopisja... Pa dodajmo še tole: Vse glavne telegrafične agenture, katerih imena vsak dan beremo; angleški Noth-

klajf (ki poseduje 50 dnevnikov, kateri izhajajo na teden v 30 milijonih izvodov), Agence Havas v Parizu (ki zalaga »Petit Parisien« v 2.500.000 izv.), »Matin«, angleški Reuter, nemški Wollfov bureau so vsi v judovskih rokah.

Po vsem tem se nam jasni, po vsem tem smem reči, da je precejšen del časopisja tudi v naši državi pod vplivom judovstva, tudi v naši domovini (podlistki, inserati, prevodi). Če pa ima jud časopisje in tisk pod komando ali bo pisal ugodno za katoliško Cerkev? Kako le, če pa javno trdijo, da je njih največja sovražnica, ki jo je treba zatreti z vsemi dovoljenimi in nedovoljenimi sredstvi. Nič čuda, če jo sramotijo, če lažejo, če vlečejo na dan vse, kar je more ponižati. — Pa saj je postava tukaj! Če lažejo, pa naj se jih prime. — »Jal če bi bila postava kot ni.« Je državna temeljna postava (v ustavi) o tisku, toda ta postava (člen 16 ustave, člen 13, odst. 2, člen 138) pravi, da je izdajanje, prodajanje, širjenje spisov popolnoma svobodno. Res je sicer, da se zoper vladarja in tudi ne zoper državo ne sme ničesar pisati, kar bi hujskalo na preukcijo — in to je tudi prav, da bi le vselej pametno tudi povsod na to gledalo —; toda tiskati se pa smejo nauki zoper Boga in večne resnice, zoper Cerkev in njene poglavarje. Tiskati se smejo največje laži in gnusne podlosti in nesramne umazanosti; tiskati se sme vse, naj bo laž ali resnica, čisto in sramežljivo ali pa gnusno in nesramno. In poleg tega je seveda dovoljeno razpečavati med ljudi in šele sedaj, ko je šlo že skozi stotine in tisoče rok in sam bereš črna na belem laž, ki dovoli postava, da smeš tirati tiste, ki je povzročil lažnivo tiskovino, pred sodišče. Pa zopet! Kolikrat se zgodi, da je tudi sodna oblast sama več ali manj pod vplivom in priškom istega mednarodnega judovstva in koliko vratic dobijo lahko sodniki, da krivca oprostijo.

Naši liberalni časopisi so vsi v zvezi s frasoni, pri katerih imajo odločilno besedo baš Judje. Zato razumemo, zakaj tako sovrašтво proti veri.

HALO! Leta 1924 sem imel obilo prilike, da sem oskrbel svoje odjemalce z dobrim usnjem. Kakor je pač vedno, so bili nekateri več, drugi manj zadovoljni. Morebitnemu nezadovoljstvu je vzrok samo obrekovanje od strani mojih konkurentov in od odvisnih oseb, ki so si prizadevali mene in moje usnje diskreditirati. Vendar mi niso mogli škodovati, ker vsak kupec se je prepričal o prvovrstnosti mojega usnja, in ne le, da je drugič sam prišel, priporočal me je tudi svojim sorodnikom, sosedom in znancem, in s tem meni pripomogel do vedno večjega kroga mojih odjemalcev. — Zato vam, ki ste mi pripomogli do tako velikega kroga odjemalcev, želim

srečno in veselo novo leto 1925

Vsi pa po usnje na sejem v Ribnico, Radohovo vas, Črnomelj, Mežlko, Novo mesto, Gradec, Rače, Rajhenburg in v Kamnik

na stojnico Perko.

Razpis. Stavbni odbor na JANČEM razpisuje v svrbo **POPRAVILA ZVONIKA** oddajo tesarskega, krovskega in zidarskega dela. — Ponudbe je predložiti stavbnemu odboru v Jančem. 8151



LISTEK



Franjo Neubauer:

Staremu letu.

I.

Staro leto, stari čas
v zimski mraz beži od nas.
V plašč meglen zavil je,
z ivjem ves pokrit je.
Kliče: »z Bogom!«
póljem, logom,
hribom in dolém,
mestom in vasém.
Pojdi, pojdi, starček sivi,
hiti le drugam!
Mlado leto Bog naj živi,
to naj pride k nam!
Polni mi smo hrepenenja,
željni novega življenja.
Novo leto, ti nam daj
zdravje, srečo, zemski raj!
Vsega blagoslova
daj nam doba nova!

II.

Za klobuk zatakni
irnatih cvetov,
potlej se umakni, —
čas prihaja nov!
Leto nam prihaja
z milostjo iz raja.
Čas tako bogat in svet
let že ni bil petkrat pet.
Staro leto pojdi z zimo!
Nam mudi se v novi čas,
da si duše posvetimo.
Nova milost kliče nas.
Grešne nas iz spanja vzbuja,
da okove stremo,
in zakladov nam ponuja,
da si jih nabereemo.
Z njimi krone vse blesteče
kupimo si večne sreče!

Botič Žvan:

Zarje ljubezni.

Daleč za gorami,
daleč tam pred nami,
solnce zarje ziblje
in se k njim nagiblje.

Pohitimo tjakaj,
nič srcé ne čakaj,
k zarjam se sklonimo,
ljubezni zajemimo!

Zajemimo v zarje,
bogat njihov dar je,
dar ljubezni, bratstva,
vir vsega bogatstva.

In naj edino bilo
novoletno bi voščilo:
Če v ljubezni bo spočeto,
bo blagoslovljeno to Novo leto.

Sovrašтво in ljubezen.

(Dalje.)

Šla sta roko v roki in megla ju je čuvala. Pripovedoval ji je o svoji ljubezni, kako je pravzaprav vedno živela v njem že od otroških dni, kako jo je pa vedno skušal udušiti v dolgih, boleasnih bojih in kako so ti boji postali grozni od onega majskega dne. Pripovedoval ji je tudi o Lizi, o Matiji, o Leni in o koncu.

Obstala je. Rahlo in tesnobno ga je vprašala:

»Torej sem ti jaz res razrušila dom? Jaz?«

Pomišljajoč je zmajal z glavo.

»Ne! Mnogo sem premišljeval o tem. Kaj je pravzaprav dom. Vem samo to, da ga nisem nikdar imel. Nikdar nismo imeli srečnega življenja — vsi ne! In tako bi ostalo, če bi vzel Lizo. Ne, še huje bi bilo. Zakaj tebe ne bi nikdar pozabil, nikdar!«

Globoko je vzdihnil in se zravnil ter stal tiho, kot da mora nekaj premisliti. Kako mu je bilo? Svobodnega, lahkega, močnega se je čutil, kot bi vsa bremena padla z njegove duše in se mu odprla nova, jasna pot.

»Lota, sedaj bo prišla sreča!«

Stisnila se je k njemu in mu pripovedovala o sebi, o svojem obupnem domu, o blaženosti, ki jo je občutila v maju kljub svoji bolni nogi, radi njegove skrbnosti, o dolgem, nesrečnem času, ko je pripovedoval brivec vsak dan vedno znova, kako zelo se zanima Henrik za Lizo, in mladi Repar jo je mučil s svojo vsiljivostjo, in dalje o tem, kako je slišala, da gre Liza v samostan in da se je Matija sprl s Henrikom. Tedaj se je priplazilo v srce novo upanje. Nekaj tednov nato pa, ko je odšla tudi Lena in ga je videla, kako je hodil okoli ves zmeden in bolan, so dekletke pripovedovale, kako je mladi Naglič zamišljen, da nič ne je in da prečuje vse noči v svoji sobi. In tedaj je zopet prišel brivec in je rekel, da se Henrik smrtno žalosti radi Lize. Tedaj je seveda izginilo vse njeno upanje.

»Toda tedaj, Henrik, sedaj je vse drugače!«

Blažena ljubezen je sijala z lepega lekljčjega obraza.

Globokozamišljen je obstal.

»Nekaj sem se spomnil, Lota: kjer se srečata dva brezdomca, ki se ljubita, tam je dom!«

Pogledala ga je, polna zaupanja in vere, ter prikimala.

Šla sta nekaj časa dalje. Deklica se je bojevala z mislijo, ki je končno buhnila na dan.

»To moram zvedeti, Henrik: Kaj ste očitati mojemu očetu. To mi moraš povedati!«

»Lota, moja ljuba Lota, ne mučiva se sedaj, v najinih prvih prijetnih urah s stariimi zgodbami.«

Žalostno je povescila glavo.

»Pa vendar Henrik, potrebno je to! To

mora biti jasno med nama. Ne sme ležati med nama! To neizgovorjeno nezaupanje med obema hišama, to je bilo vendar najhujše. Med nama to ne sme biti!

»Saj ne bo, Lota!«

»Toda midva se morava izgovoriti!«

Umolknila je. Na to pa je nadaljevala z velikim premagovanjem:

»Mislite vi, da — da je moj oče — zažgal vaš dom?«

»Ne, Lota! To ni mogoče! Saj je bil vedno doma!«

»Toda — toda vi mislite, da je koga najel za to, ali da je vsaj vedel za to?«

Henrik je omahoval.

»Saj veš, Lota, da je Matija to trdil in da je bil za to tudi kaznovan.«

»In ti?«

Pogledala ga je v oči, polna strahu.

»Jaz, Lota — tega ne verjamem. Moral je biti kdo drugi: kak hlapec iz neprevidnosti, kak potepuh, nepoznan sovražnik. Kdo ve!«

»Došlo je Henrik, zakaj drugače — in kaj ste mu še očitali? Kaj je rekla Lena? Povej mi vse! Prosim te, Henrik!«

»Lota, težko mi je — posebno že danes —«

»Da, že danes! Če bo šlo vse to z duše, potem bova šele popolnoma srečna. Kaj je rekla Lena?«

»Rekla je — naš — naš oče se je ustrelil, ker ga je tvoj oče tirjal.«

Lota je prikimala.

»Da, vemi! Oče mi je to pripovedoval. Bil je pri vas in se je hotel s tvojim očetom pobotati, toda on je bil užaljen in mu je še celo prepovedal tikati ga, in tedaj — tedaj je moj oče zahteval denar. Da bo prišlo do onega, tega pač ni vedel. In, Henrik, ker je to prišlo kot nepredvidena nesreča, zato pač pije moj oče, to ga je uničilo.«

Zajokala je.

»Lota, ljuba Lota! Tudi ti si že doživela težke stvari.«

»O, Henrik! In nikogar nisem imela, ki bi mi lahko kaj poožila. Nikogar! Vse sem morala nositi sama v sebi. In edini, ki sem ga ljubila, si bil ti, — in — in —«

»Ljubljena, sladka deklica.«

»Tako srečna sem, Henrik, da sva se pogovorila o tem. Če bi ti mislil tako slabo o mojem očetu, potem bi se ne smela imeti. Ne, Henrik, gotovo ne, potem te ne bi bila vredna, potem bi bilo popolnoma nemogoče. Toda lahko verjameš: moj oče ima svoje napake; toda kaj slabega ni storil. Tvoji ljudje mu delajo krivico, to ti zagotavljam, in zato tudi lahko postanem tvoja žena! Samo verjeti moraš to.«

»Verjamem, Lota!«

Srečna je prikimala in zopet sta šla par korakov dalje.

»In kaj dalje, Lota? Kaj bo rekel oče, če bom prišel in te zasnil?«

Sklonila je glavo.

»Prestrašil se bo, mogoče bo tudi zelo zmerjal. Pa tega ne smeš zameriti. To je naravno. Toda ne bo rekel »ne«, vsaj za vedno ne. Niti ene prošnje mi ne more odreči — niti ene! In ti — kako bi pri tebi?«

»Jaz? Jaz sem sam svoj gospodar! Zapušen sem sicer, toda svoboden. Če bom imel tebe, Lota, bom prebolel vse.«

(Dalje glej v naslednjem stolpcu spodaj.)

OD DANES IN UČERAJ

ZA ONE, KI PLOSKAJO.

Viktor Conailhac v Parizu je napravil zelo zanimiv in zabaven cenik onih, ki ploskajo. Glasi se:

Navaden pozdrav 5 frankov¹, ojačen pozdrav 15 frankov, trikratni pozdrav 20 frankov, poklic na oder 25 frankov, neomejeni poklici na oder 50 frankov, pritrjevalno mrmranje 15 frankov, rezanje 5 frankov, smejanje 5 frankov, neprisiljeno smejanje 10 frankov, vzkliki: kako komično, kako zabavno, kako lepo 15 frankov.

Ko gre občinstvo iz gledališča, sliši vzklrike najetih ljudi, kakor: »To je bilo lepo! To je bila družba! Bolje so igrali kakor tam in tam.« Za vse to se mora posebej plačati in so za to tudi posebni ceniki.

KAKO SE ŽENIJO INDIJANCI MAJA.

Na polojoku Jukatan v srednji Ameriki živi indijansko pleme rodu Maya. Prevzeli so sicer katolicizem in so prav dobri katoliki, a imajo še v marsičem popolnoma stare navade. Prav posebno čuden je način snubitve in ženitovanja. Če se hoče mladenič poročiti, gre njegov oče k očetu deklice in zasnuje deklico za svojega sina v dolgem, več ur trajajočem govoru. Govor je poln lepih besedi in sladkanja. Nato se dvigne oče deklice in odgovori približno takole: »Moja hči je mlada in je bila zmeraj neposlušna. Slabo je vzgojena. Ne zna ne šivati, ne kuhati, ne rletiti, ne plesti, ne tkati. Eotehna je in slaba. Starše ima zelo rada in bi najrajši ostala še pri materi. Pri nas doma lahko je, api in se igra, kakor hoče, itd.« Na ta način odslovljeni oče snubca pride drugi dan spet, včasih še tretjič in četrtič. Trikrat še še gre; če se pa

¹ Seveda predvojnita.

čas izpremeni vse. Moji ljudje bodo sčasoma tudi drugače mislili.«

»Upajmo!« —

Počasi sta šla proti domu. Ko sta se prikazala Bukovje in Zabukovje iz megle, sta se poslovila.

Ko je Henrik stopil v svojo sobo, se mu je zazdelo, kot bi se ga lotila pijanost.

Ni mogel mirno stati, niti sedeti; hodil je semterja v blaženem nepokoju, včasih si je pokrtil žareči obraz z rokami in vedno je zopet stopil k oknu in gledal preko ceste.

Se sedaj je čutil njene mehke, tople roke. Ljubljena deklica! Če bo njegova, potem bo vse dobro, prišlo bo morje solnce in radosti v to prazno sobo in potem bo tu sijajen dom.

Če bi mogel sedaj vsaj s kom govoriti, in ne zopet samevati. Pomislil je in šel k oskrbniku.

Oskrbnik je sedel pri mizi in študiral neko pismo. Hotel ga je skriti, toda premislil se je, ga porinil proti Henriku in zamrmral:

»Vseeno je! Tu imaš! Od Jančka!«
(Dalje prihodnjič.)

oče deklice tudi četrtič ne vda, je snubitve zavržena. Pri poroki poklekne žena in nevesta pred oltarjem na tla, s svečami v rokah. Če ne znata moliti, jih dobita takoj v cerkvi 25 po podplatih, sorodniki jima jih naštejejo. Poroka se odloži za toliko časa, da sta se naučila moliti.

NAJVEČJE CERKVE NA SVETU.

Največja cerkev na svetu je cerkev sv. Petra v Rimu; ima prostora za 54.000 oseb, torej za vse Ljubljance. Cerkev v Milanu sprejme lahko 87.000 oseb, cerkev sv. Pavla v Rimu 32.000, cerkev v Kolinu na Nemškem 30.000. V cerkev sv. Pavla v Londonu in v Petronijevo cerkev v Bologni na Laškem gre po 25.000 ljudi, v cerkev Svete Modrosti v Carigradu 23.000, v lateransko cerkev v Rimu 21.000, v novo cerkev v Newyorku 17.500, v cerkev v Pisi na Laškem in v Štefanovo cerkev na Dunaju po 12.000, v cerkev Svete Gospe v Münchenu 11.000, v Markovo cerkev v Benetkah 7000.

PODPORNIK ZNANOSTI.

Ameriški »tobačni kralj« J. Duke je podaril 40 milijonov dolarjev za ustanovitev novega vseučilišča in je zagotovil vrh tega vseučilišču vsakoletno podporo dveh milijonov dolarjev. To nas spominja na drugega ameriškega milijonarja A. Carnegiea, ki je leta 1911 podaril vseučilišču 40 milijonov in 711.000 dolarjev.

KAKO DALEČ PRIDEŠ Z ENIM CENTOM PREMOGA.

Navaden železniški vlak porabi, če je poln, za potnike deset do dvanajst kilogramov premoega za en kilometer. Če je 500 ljudi v vlaku, pride na vsakega človeka za en kilometer 20 gramov. Z enim centom bi se torej peljal človek lahko 2500 kilometrov daleč. Vlak, ki vozi 100 kilometrov na uro, porabi štirikrat toliko premoega kakor tisti vlak, ki vozi s hitrostjo 50 kilometrov na uro. Še bolj poceni kakor železnica je tramvaj. Dražji je pa parnik; tam pride na človeka na en kilometer že 250 gramov premoega. Seveda so pa pri pomorski vožnji drugi stroški toliko nižji, da je morska voznja še zmeraj bolj poceni kakor po železnici.

AEROPLANI PRED 13.000 LETI.

Angleški častnik Churchward je z indijskimi učenjaki prebral 120 staroindijskih listin in pripoveduje, da je v onih listinah omenjena neka celina blizu Indije, ki je pa vsled grozovitega potresa izginila Dežela se je imenovala Mu, izginila je pa pred 13.000 leti. V onih davnih časih so poznali že smodnik in imeli so aeroplane. Gonil jih je navaden motor, prostora so pa imeli za 20 oseb. Mi bi se prav nič ne čudili, če bi se te trditve izkazale za resnične.

NAJVEČJE ORGLE SVETA.

Največje orgle na svetu bodo napravili na neki gori pri mestecu Kufstein na Tirolskem. Imele bodo tri manuale, osemdeset registrov in okoli dvatisoč piščalk. Kako se bo dalo praktično na njih igrati, bo treba šele poskusiti. Prostor za orglarja bo tako pripravljen, da bo slišal orgle tako, kakor jih bo slišal poslušavec na razdalje enega kilometra. Koncerte bodo pošiljali brezžično v svet.

LONDON V MEGLI

Londonska megla je znana. Je še precej hujša kakor naša ljubljanska, ki se v v zadnjem času sploh nekam umika. Take megle, kakor je bila pretekle dni pa v Londonu, že več desetletij ne pomnijo. Pa ne samo v Londonu, tudi po vsej Angliji je ležala. Železniška služba je bila vsa v neredu, zračni promet so morali ustaviti, samo v pristanišču Southampton je čakalo enajst potniških parnikov, da megla poncha itd. Pretekli četrtek so mislili, da bo že boljše, ker so zagledali na trgu Trafalgar Nelsona na njegovem spomeniku. To je isti znak zboljšanja, kakor smo gledali včasih na stolp frančiškanske ali šenklaške cerkve, če bomo zagledali kazavce ur. A upanje je kmalu odšlo in nastopila je še hujša megla. Najhujše je bilo v četrtek zvečer. V enem kubičnem centimetru so našteali v sredo zjutraj 27.000 sajasnih praškov, opoldan 50.000, zvečer 100 tisoč, v četrtek zvečer pa 150.000. Izredni stroški za cestno razsvetljavo so dosegli 20.000 funtov na uro — šest milijonov in 300.000 dinarjev. Na tisoče avtomobilistov je moralo na prostem prenočevati, ker niso v temi mogli dobiti pota domov. Dva človeka je povozil vlak, ker nista videla, kako blizu je že; drugih podobnih nesreč je bilo vse polno. Šole seveda vse zaprte. Občinstvo je bilo naprošeno, naj bodo hiše ves dan razsvetljene, da šoferji vsaj na tlak za pešce niso zavvozili. Število zločinov se je strahovito pomnožilo; samo dva koraka, pa je bil zločinec neviden.

Le par metrov daleč vidiš, ali pa še ne. Ob robu takozvanih rešilnih otokov so

velike baklje. Vse to pa le v sredi mesta, kjer je vse razsvetljeno in odprto. Izven sredine je pa popolna tema. Po pet do šest avtomobilov se tišči drug za drugim, eden od šoferjev gre pa peš naprej s svetiljko, in pripoveduje, kje je rob tlaka za pešce. Na tisoče ljudi se zgubi po ulicah, ki so jim sicer dobro znane. Tudi v hišah notri je megla, sicer ne tako gosta, a vendar moreča. In ta nesnaga in umazanost! Prej rdeče strehe postanejo čisto črne, o perilu in obleki rajši molčimo. Poleg električnih naprav zaslužijo v takih slučajih največ pralnice.

Najslabši je pa psihični vpliv. Megla leta 1880, ki je trajala tri tedne, je morala biti nekaj groznega. Tri tedne okoli in okoli nič drugega kakor samo golo in smrdeče zidovje! In pljuča! Nekdo, ki ima izborna pljuča, poroča, da ima ob megli bolečine v prsih in v grlu; kaj šele tisti, ki nima zdravih pljuč in so mu dihalni organi oboteli.

Letos se je megla v najhujši obliki že dvakrat ponovila.

LINCOLN IN NJEGOVA ŽENA.

Nikogar se Lincoln ni bal, samo žene; te pa v prav izdatni meri. Duševni velikan je bil v zakonu prava brezpomembna ničla. Že v mladih letih se je zaročil; razlikoval se je pa od drugih zaročencev v toliko, da je že takrat čutil, kaj ga čaka. Vtisi, ki jih je dobil o značaju neveste, so ga napotili, da je iskal rešitve v edinem mogočem sredstvu, v begu; na dan, ko bi se moral poročiti, ga ni bilo, izginil je. Poročno so preložili, a ne preklicali. Kajti energična roka usode in pa njegove neveste gospice Tod-

dove sta ga zgrabili in pritirali pod zakonski jarem. Ko se je praznično oblečen peljal k poroki, ga je vprašala hčerka gostilničarja, kam vendar gre, ko je tako lepo oblečen. Boguvdano je odgovoril: »Mislim, da v pekel.« In se ni motil, njegov zakon je bil res pekel.

Ženi seveda ni bilo všeč, da je pozno zvečer prihajal domov. Pa je moral, saj je imel dela čez glavo; zlasti pozneje, ko se je posvetil politiki. Vsak večer je bil zato ozmerjan. Nazadnje mu je dala žena rok: ob desetih mora biti doma, sicer mu bo vrata zaprla. Takoj prvi večer po tem ukazu je pa prišel ob enajstih. Ni mu odprla; prosil je, zastoj. Slednjič ji je rekel v okno gor: »Imam ti povedati zelo veselo novico.«

»Izvoljen sem za predsednika.« — In je bil res —. Ona pa: »Vedela sem, da nisi dosti vreden; a doslej vsaj pijanec nisi bil. Sedaj si se pa še pijači vdal in zato govoriš take neumnosti. Sedaj ti pa prav gotovo ne odprem!«

Tako si je moral novi predsednik velikanske tržave iskati v prvi noči svojega predsedništva prenočišča drugje. (Iz 3. Zvezka Zgod. anekdot.)

ZOPER SLABO PREBAVO, Hivčne bolezni, slabokrvnost in oslabele vsake vrste, naročajte Hočevarjevo Aromatično železnato tinkturo! Politiške steklenice po 20 Din. Po 3, 6, 8 in 12 steklenic razpošilja samo izdelovalec lekarnar Stanko HOČEVAR, Vrhnika. 7641

Služkinja, poštena, snažna, pripravna za vsa hišna dela, vajena otrok, se sprejme takoj. Predstaviti se osebno pri F. in L. Goričar »Pri Ivanki«, Ljubljana, Sv. Petra c. 29.

Ljudska posojilnica

reg. zadruga z neomejeno zavezo v Ljubljani

Obrestuje hranilne vloge po najugodnejši obrestni meri, vezane vloge po dogovoru ter brez vsakega odbitka.

Svoje prostore ima tik za frančiškansko cerkvijo, v lastni palači, zidani še pred vo'no iz lastnih sredstev. Poleg jamstva, ki ga nudi lastna palača, veleposestvo in drugo lastno premoženje, jamčijo pri Ljudski posojilnici kot zadruzi z **neomejenim** jamstvom, za vloge vsi člani s svojim premoženjem, ki presega večkratno vrednost vseh vlog.

Hranilne vloge znašajo nad 200 milijonov kron.



SREČKE

1/1	1/2	1/4
80—	40—	20—

DRŽAVNE KLASNE LOTERIJE

Žrebanje
12. in 13.
januarja

Dobitki preko
39,000.000 Din

v gotovem novcu brez odbitka, srečke
v največji izbiri pri glavni kolekturi

bančnega kom. društva
A. Rein i drug
Zagreb

ČEŠKUTI & ZAJEC

MANUFAKTURNA TRGOVINA

»**POD VELBOM**«

LJUBLJANA — STARI TRG 3

ŽELI VSEM CENJENIM SVOJIM ODJEMALCEM
SREČNO, VESELO NOVO LETO!

Mesarski vajenec

ne izpod 16 let, se takoj sprejme. Javiti se je v mesnici **FR. CIRMAN**, Gosposvet-ska cesta 13 (Kolizej) v Ljubljani — ali v **ŠT. VIDU** nad Ljubljano št. 17. 8126

Našim rodbinam
priporočamo našo pravo domačo

Kolinsko
cikorijo

izvrsten pridelek za kavo.

SREČNO
NOVO LETO!



ZLATOROG

Vsem cenjenim odjemalcem želim

prav srečno novo leto!
MIH. LAPUH — ŠKOFJA LOKA.

»MERAKL«

vsem svojim cenjenim odjemalcem
VESELO, SREČNO NOVO LETO!
MEDIČ — ZANKL
tovarna olja, lakov in barv — d. z. o. z.

Popolnoma varno naložite denar v

Ljubljansko posojilnico

r. z. o. z. v Ljubljani

Mestni trg št. 6

ker ima že nad

10,000.000 Din

jamstvene glavniče.

Vloge na hranilne knjižice in tekoči račun obrestuje najugodneje.

Neveste pozor!

150 omstreko, zelo močno belo platno za rjuba meter po Din 32— se dobi samo dokler zaloga traja v trgovini

IVAN SAVNIK, KRANJ.

Na zahtev se pošljejo vzorci.

„VESNA“

Združene tovarne d. z. o. z.

Kamnik — Mekinje

Industrija kovinskih
galanterijskih izdelkov,
kartonaže,
moškega perila
in lesenih zabojev.

Laško BRINJE

se dobi pri **FR. POGAČNIK**, Ljubljana, Dunajska
cesta št. 36. 8059



ČAJNA ROČKA

popolna,
ZATO V VPORABI NAJCENEJŠI
IN OBENEM NAJFINEJŠI



Tu tiči bolečina

toda ne čevlji, marveč pekoča kurja oko je, ki Vam ne da miru ne podnevi in ne ponoči.
Ako bodete mirno čakali, ne po nič bolje, če pa rabite BURGIT-obilje za kurja očesa, boste rešeni te muke, ker bo kurje oko v nekaj dneh izgubilo in s njim neznosno bolečino.
BURGIT je odstranil v 18 letih milijonom njihova kurja očesa in bo pomagal tudi vam, če so mu zaupate. Drajše plačate, bolečina radi kurjih oces kakor vas pa stane svoje BURGIT, ki vam pomladi zopet vaše noge.
BURGIT dobite v vsaki drogeriji ali lekarni; oskrbite si ga torej v najbližji. Pasite pa pri nakupu točno za originalni savej „BURGIT“ in odklanjajte penaridbe.

Cena štirinega zavoja za kosna:
Burgit-rodovite oper kurja očesa Din 4—, Burgit obilje za podplate Din 8—, Burgit kopelj za noge Din 8—.

Družba BURGIT, Freilassing (Bayera).

Glavni zastopnik:
Ivan Svete, Novo mesto (Slovenija).



Ustanov. l. 1879 Telefon št. 553.

Ključavničarstvo Avgusi Marinčič

Ljubljana, Rimska c. 10-14

se priporoča za naročila novih valčnih zastorov (rolet) in solčnih plahit ter za popravilo istih. - Stalna zaloga vseh potrebnih za rolete in solčne plahite, raznovrstnih štedilnikov in vseh potrebnih za stavbe. - Izvršuje vsa ključavničarska dela in popravila. - Avto-geno varenje.

Točna postrežba! Zmerne cene!

Najboljši šivalni stroj je edino le Josip Petelinc-a

znane
Gritzner in Adler
za rodbino, obrt in industrijo
Ljubljana blizu Prešernovega
spomenika, ob vodi
Posk v veseleju brezplačno. Večletna garancija.
Delavnica za popravila
Na veliko Telefon 913 Na malo



In Vi milostljiva gospa?

Želite li, da se končno iznebite Vaših peg? Veselite se čiste in bele kože? Poizkusite torej **LEKARNARJA FELLERJA ELSA-POMADO ZA OBRAZ IN OBVAROVANJE KOŽE**, to odlično sredstvo za lepoto, za vzdržanje mladeniške kože, katero zanesljivo odstrani vse nečistosti kože, prišče, pege, lisaj, zajedavce, ogrce. Da celo nabori in gube se odstranijo z redovito masažo s pomočjo Fellerjeve kavkaške Elsa-pomade za obraz in obvarovanje kože.

ZA POIZKUŠNJO 2 lončca z zavojnico in poštino za 36 Din., toda le tedaj, ako se denar pošlje vnaprej, kajti po povzetju je poština za 10 Din višja.

Naročila nasloviti na:

EUGEN V. FELLER, lekarnar
v Stabci Donji Elsatrg 16 Hrvatska.

ELSA-TEKOČE LILJNO MLEKO, idealno negovalno sredstvo za polt. ELSA-LILJNO MLEČNO MILO, ELSA-BO-RAKSOVO, ELSA-GLICERINSKO MILO, so mila lepote vsake elegantne gospe.

Lepo, strto PREDIVO

v vsaki množini kupuje po najvišji ceni trdka Ivan N. Adamič, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 31.

Nad 120 milijonov kron

sem izplačal sorodnikom AMERIKANČEV v zadnjih letih kot zavarovalnine, odškodnine ponosrečenih in druge terjatve. - Ako imate Vi kako zadevo v Ameriki ali drugod na tujem, pridite k meni, da jo uredim, ako se sploh da. - Dr. Ivan CERNE, gospodarska pisarna, Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 6 (Ljudske posojilnice poslojpe).

Volнено in perilno blago

kakor tudi vse vrste manufakturnega blaga dobite v veliki izbiri in po ugodnih cenah pri trdki

R. Miklauc Ljubljana

Lingarjeva ulica - Modena ulica
- Pred Skotijo.

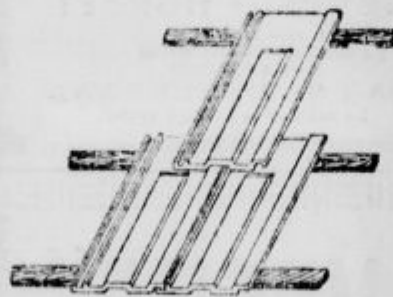
Zahtevajte cenik ali vzorčno knjigo!

Denar si prihraniš

če kupiš za bala v modni in manufakturni trgovini

F. in I. GORIČAR, »PRI IVANKI«,
LJUBLJANA Sv. Petra cesta št. 29,

kjer se dobi črno sukno, modni kamgarni, volнено za ženske obleke, svila v vseh barvah, pliš, zamet, vseh vrst bombažasto in platneno blago, klotaste odeje ročnega dela v krasnih barvah, garniture za postelje, moške srajce, kravate, svilene rute in šerpe ter razno drugo blago in potrebšline. - Za ženine in neveste le posebno znižane cene! Le prvovrstno blago!



Najcenejše strešno kritje!

ZDRUŽENE OPEKARNE D. D. LJUBLJANA
MIKLOŠIČEVA CESTA 13

preje VIDIC-KNEZ tovarne na Viču in Brdu nudijo v poljubni množini, takoj dobavno, najboljšo preizkušene modele strešnikov, z eno ali dvema za rezama, kakor tudi bobrovcev (biber) in

zidno opeko

Na željo se pošlje takoj popis in ponudba!

KUPIM 5000 kostanjevih kolov, primerne debelosti, 3-4 m dolgih, v manjših množinah ali skupno. - Ponudbe: **A. SUŠNIK**, trgovina z železino, Ljubljana. 7908

MERAKL

barve, črtila, lake, klt. emalje, topiče in zajatčeno čisti lizez najboljše kakovosti aud.

MEDIČ-ZANKL družba

Maribor Ljubljana Novi Sad
podružnica centrala skladišče

Tovarne

Ljubljana - Medvode.

FRANC ERJAVEC,

»PRI ZLATI LOPATIK«, trgov. z železino,
LJUBLJANA Valvarorjev trg št. 7,
priporoča svojo bogato zalogo raznovrstne želez-
nine ter tudi prvovrstni dalmatinski »PORTLAND
CEMENT« po nizki ceni.



SUKNO

kamgarn in ševjot za moške in ženske obleke, belo, pisano in rujavu platno, cefar, blačevino, tiskanino in razno manufakturno, kupite na ceneje in v velikanski izbiri v novo urejeni in prezdani veletrgovini **R. Stermecki, Celje, št. 332.** - Ilustrovani cenik za čevlje, klobuke obleke, perilo, odeje, lasostriznike, britve in tisoce drugih predmetov se pošlje vsakemu zastojni! Vzorci proti odškodnini! Trgovci engros cene!

Zadružna gospodarska banka d. d.

Telefon št. 57 in 470.

Ljubljana, Miklošičeva cesta 10

Brzoiav.: Gospobanka.

Račun poštnege čekovnega urada za Slovenijo št. 11.545

v lastni palači (vis à vis hotela „Union“).

Račun poštnege čekovnega urada v Zagrebu št. 39.080

Podružnice: Celje, D'akovo, Maribor, Novi Sad, Sarajevo, Sombor, Spiš, Šibenik. Ekspozitura: Bled.

Kapital in rezerve skupno nad K 60,000.000.—, vloge nad K 600,000.000.—.

Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne papirje, daje v najem jeklene shrambe za vrednote, kupuje in prodaja kar najbolje tuje valute in devize, sprejema vloge na tekočem računu in na vložne knjižice ter preskrbuje vse bančne transakcije pod najugodnejšimi pogoji

Amerikanski oddelci: Direktno zveze z ameriškimi bankami. - Urejevanje ameriških zapuščin.

Pooblaščen prodajalec srečk: Državne razredne loterije.